

DOLNOŚLĄSKA

Solidarności

Nr 1 (437) • Wrocław, 24.01.2022 r. • ISSN 1641-0688 • redakcja.wroc@solidarnosc.org.pl

3 Sprawiedliwość
po latach

5 Polski Ład

8 Co przyniesie rok?

11 Cyfrowy stres

Propozycja CH Zajezdnia – wystawa „Machiny Leonarda da Vinci”

– czytaj na str. 13

40 lat temu

27 stycznia 1982 r. Rada Ministrów zatwierdza podwyżkę cen żywności (średnio o 241%), opału i energii (średnio o 171%), określaną nawet w prasie oficjalnej jako bezprecedensową w całej naszej powojennej historii. Władze same przyznają, że zapowiadane rekompensaty w granicach 750–1900 zł jedynie częściowo pokryją koszty podwyżek (dla wojska i milicji rekompensaty wynosiły ok. 4 tys. zł). Podwyżka weszła w życie z dniem 1 lutego.

29 stycznia. Na apel Regionalnego Komitetu Strajkowego w wielu dolnośląskich zakładach w południe przerwana zostaje praca. To forma protestu przeciw drastycznej podwyżce cen.

35 lat temu

19 lutego 1987 r. prezydent USA Ronald Reagan zniósł sankcje ekonomiczne wobec Polski

30 lat temu

W dniach 14–16 lutego w auli Politechniki Wrocławskiej odbyło się IV Walne Zebranie Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Dolny Śląsk. W pierwszym dniu obrad przewodniczący Zarządu Regionu Tomasz Wójcik powitał zaproszonych gości, m.in. przewodniczącego Komisji Krajowej Mariana Krzaklewskiego, rektora Politechniki Wrocławskiej Andrzeja Wiszniewskiego, a także delegacje związków zawodowych z Danii, Francji i Włoch.

25 lat temu

10 lutego 1997 r. rozpoczęła się ogólnopolska akcja protestacyjna Państwowej Straży Pożarnej zorganizowana przez Krajową Sekcję Pożarnictwa NSZZ „Solidarność”. Protestujący żądają m.in. zrównania uposażeń strażaków do poziomu płac żołnierzy zawodowych, wyodrębnienia budżetu PSP oraz przeznaczenia środków z rezerwy budżetowej na wydatki rzeczowe w straży pożarnej.

10 lat temu

Wpływ otwarcia rynku pracy w Niemczech na pracowników i pracodawców z Dolnego Śląska był jednym z tematów konferencji, jaka odbyła się 31 stycznia 2012 r. we wrocławskiej Bibliotece Ossolineum.

Z badań przytoczonych przez przedstawicieli firmy Ageron Polska wynika, że możliwość legalnego zatrudnienia w Niemczech, Austrii i Szwajcarii od 1 maja 2011 r. nie ma znaczącego wpływu na dolnośląski rynek pracy. Przed akcesją Polski do UE kraje te w obawie przed napływem taniej siły roboczej z Europy Środkowej zagwarantowały sobie 7-letni okres przejściowy. W tym czasie młodzi ludzie z Polski, Czech, Słowacji i Litwy tłumnie wyruszyli przede wszystkim do Wielkiej Brytanii i Irlandii.

Według autorów projektu organizowane przez publiczne i prywatne biura pośrednictwa pracy targi pracy nie zachęciły do masowej emigracji zarobkowej za Odrę. Powodów jest wiele – wcześniej wyjechali na Wyspy ci najbardziej mobilni i zdeterminowani, ponadto wysokość zarobków nie jest na tyle stymulująca, aby w kalkulacji pomiędzy nimi a kosztami psychologicznymi (rozłąka z rodziną i bliskimi, zmiana środowiska) wybierać wyjazd. Nieco inaczej te badania rozkładały się w powiatach przygranicznych, gdzie najczęściej wybieraną opcją był codzienny dojazd do pracy w Niemczech z Polski. Poważnym przeciwwskazaniem do wyjazdu jest dla wielu bariera językowa.

Obecnie istnieje po obu granicach dotychczasowe status quo. Jedynie nieznaczny odsetek ankietowanych pracodawców na Dolnym Śląsku odnotował presję płacową ze strony pracowników podyktowaną ewentualną emigracją do Niemiec. Z kolei nieznaczny odsetek niemieckich przedsiębiorców wyraził w ankiecie chęć zatrudnienia w najbliższym czasie pracowników z Polski.

Opracował MR

O Polskim Ładzie

Omówienie zmian podatkowych wprowadzonych w programie Polski Ład obowiązującym w naszym kraju od 1 stycznia br. przedstawił ekspert związkowy Jerzy Plaza.

Zarząd Regionu na swoim styczniowym posiedzeniu 17 stycznia przedłużył uchwałą zarząd komisaryczny w jednej z organizacji związkowych naszego Regionu. Ponadto działacze wyrazili zgodę na kandydowanie do władz zakładowej organizacji związkowej dwóch osób, które nie miały wymaganego statutu związkowego stażu. Uchwałą połączono dwie organizacje działające w służbie zdrowia. Ta decyzja wynika z połączenia dwóch wrocław-

skie. Ponadto techniczne warunki organizacji tego przedsięwzięcia (m.in. możliwość wentylacji dużego namiotu, w którym odbyłby się zjazd) sprawiają, że jest to znakomite miejsce na takie spotkanie.

Omówienie zmian podatkowych wprowadzonych w programie Polski Ład obowiązującym w naszym kraju od 1 stycznia br. przedstawił ekspert związkowy Jerzy Plaza. Jego obszernie wyjaśnienia i tak nie wyczerpały w całości wielu pytań, jakie zadawali

uczelnicy wyższych oraz instytutów badawczych.

„Możliwość zapewnienia odpowiednich środków na realizację powyższego celu w budżecie państwa uzależniona jest od wielu czynników, w tym w szczególności sytuacji ekonomiczno-gospodarczej w kraju. W związku z pandemią COVID-19 i koniecznością zaangażowania dodatkowych środków z budżetu państwa na zwalczanie jej skutków w projekcie ustawy budżetowej na

Wojciech Murdzek w odpowiedzi na stanowisko ZR z 20 grudnia.

Essity odpowiada

Na terenie zakładu pracy nie dochodzi do żadnego naruszenia praw – twierdzi zarząd Essity i ponadto zarzuca Solidarności brak otwartości na dialog (przyznajmy, że podczas październikowej akcji protestacyjnej pod zakładem nie zostali na teren zakładu wpuszczeni przedstawiciele Związku z petycją), manipulacje i niechęć związku zawodowego do ponoszenia odpowiedzialności za własne działania. Zarząd Regionu przygotowuje skargę do MOP oraz do Europejskiej Rady Zakładowej w koncernie Essity. – Jak widać, zarząd firmy uważa, że nic się szczególnego nie wydarzyło i oni mają całkowitą rację – posumował stanowisko zarządu Essity Piotr Majchrzak.

Przewodniczący Solidarności w oławskiej Essity Andrzej Kozłowski zreferował zebraniemu działacze przedstawicieli zakładowej organizacji na forum Sekretariatu Przemysłu Chemicznego oraz Global Industrial Union. Przedstawiciele tej międzynarodowej organizacji chcą w tym roku osobiście pojawić się w oławskim zakładzie.

Podczas omawiania sytuacji w branżach przewodniczący Solidarności we wrocławskim Volvo Bogusław Jurgielewicz zwrócił zebraniemu uwagę na sytuację, w której specyfikacja przetargowa ogłoszona przez wrocławskie MPK na autobusy elektryczne wyklucza Volvo. Według działacza opinia publiczna powinna się dowiedzieć, jakie są przyczyny, że autobus produkowany we Wrocławiu nie może po tym mieście jeździć. Według działacza jest to skandal.

MR

Grzegorz Makul, Kazimierz Kimso i prowadzący szkolenie Jerzy Plaza

skich szpitali – onkologicznego i chorób płuc.

W związku z kolejną falą zachorowań na COVID-19 Prezydium ZR postanowiło odwołać wyjazdowe posiedzenie Zarządu Regionu połączone ze szkoleniem w dniach 17–19 stycznia 2022 r. w Jarnołtówku i przenieść na luty 2022 r. Jeśli w lutym sytuacja się powtórzy, to wyjazdowe posiedzenie odbędzie się w marcu. Związkowcy ustalili harmonogram posiedzeń ZR na bieżące półrocze.

Na 23 czerwca w hotelu Wodnik wyznaczili termin Walnego Zebrania Delegatów członkowie ZR. Jak zaznaczył przewodniczący Kimso, letni termin wymusza sytuacja związana z covid. Patrząc na poprzednie dwa lata, wydaje się, że właśnie w tym okresie ryzyko zakażenia jest najmniej-

obecni na sali i przed laptopami (spotkanie odbywało się w trybie hybrydowym) związkowcy. Jak zaznaczył przewodniczący, niewykluczone, że przed kolejnymi posiedzeniami ZR będą organizowane godzinne spotkania z Jerzym Plazą dla działaczy, którzy chcieliby szczegółowo poznać aspekty Polskiego Ładu. Kazimierz Kimso zwrócił się do zebranych, aby do następnego lutowego posiedzenia składali zapytania pisemne w tej kwestii sekretarzowi ZR. (Szerzej o zasadach Polskiego Ładu czytaj też na stronach 5–7 „DS”).

W odpowiedzi na stanowisko ZR z 20 grudnia minister Czarnek przysłał odpowiedź. Związkowcy z uczelni zwrócili się w grudniu do Zarządu Regionu o wsparcie stanowiskiem działań na rzecz podwyżek dla pracowników

rok 2022 nie uwzględniono dodatkowych środków na ten cel.

Niemniej, mając na względzie potrzeby środowiska akademickiego oraz sytuację gospodarczą w kraju, podjęte zostaną działania mające na celu zapewnienie dodatkowych środków na podwyższenie wynagrodzeń pracowników uczelni w kolejnych latach.” – napisał m.in. sekretarz stanu Ministerstwa Edukacji i Nauki

APELUJEMY DO PODATNIKÓW

Przeznaczcie 1% ze swojego należnego podatku za 2021 r. na jedną z inicjatyw naszego Regionu.

1%

Stowarzyszenie Charytatywne im. Kazimierza Michalczyka powołane przez Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk. Pomaga naszym związkowcom i członkom ich rodzin znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej. Nr w KRS: 0000244836

Region Dolny Śląsk powołał w 2002 roku Dolnośląskie **Stowarzyszenie Kultury Zdrowotnej i Sportu NSZZ „Solidarność”**, które jest organizatorem wielu imprez sportowych integrujących członków naszego Związku (m.in. Bieg Solidarności, turnieje piłkarskie, rajdy). Nr w KRS: 0000027102

Drogiemu Koledze Januszowi Kwaśniewiczowi, członkowi Komisji Uczelnianej NSZZ „Solidarność” Uniwersytetu Ekonomicznego wyrazi głębokiego współczucia i żalu z powodu śmierci

Rodziców

składają przyjaciele z „Solidarności” Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Przyjmij, prosimy Januszku kondolencje i słowa pocieszenia

Sprawiedliwość po latach

Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – wszczął właśnie śledztwo w sprawie sędziów i prokuratorów, którzy 40 lat temu doprowadzili do skazania Zbigniewa Senkowskiego za działalność antykomunistyczną.

PN wystąpił w obronie jeszcze kilku innych działaczy Solidarności, stawiając byłym sędziom i prokuratorom zarzuty ws. zbrodni komunistycznej polegającej na podżeganiu od 16 stycznia 1982 roku do 3 lutego 1982 roku we Wrocławiu

wpuszczono publiczność, że miała jawny charakter. Sala była pełna ludzi, otoczona milicją. Byłem oskarżony za organizowanie i przeprowadzenie strajkowi, za co dostałem dwa lata więzienia. W tamtym czasie funkcjonowania Solidarności

tej sprawy, podkreślając, że rzecz dzieje się po 40 latach od skazania, a po 30, odkąd żyjemy znowu w wolnej Polsce.

– Było to dla mnie zaskoczenie, bo upłynęło już sporo czasu. Podchodzę do tego, jak do rozli-

bo śmiałem się, że a nuż dowiem się, że żona na mnie donosiła. We mnie nie ma chęci zemsty. Interesuje mnie rozliczenie tamtego systemu. To powinno być rozstrzygnięte przynajmniej 20 lat temu, żeby ci ludzie nie piastowali tych funkcji – twierdzi były działacz „Solidarności”.

Senkowski zauważa, że ta sytuacja, kiedy sądy się nie oczyściły, powoduje, że mamy dużą nieufność w stosunku do sędziów.

– Każdy pamięta nazwisko prokuratora Kaucza, jak w wiele spraw był zaangażowany. Nas starych działaczy z tamtych czasów boli, że wolna Polska, wolne społeczeństwo, wolny rynek, a te sądy tkwią w przeszłości. To jest jedyna branża, która nie została zreformowana od 1989 roku. Kiedy byłem posłem, myśmy wtedy jako grupa parlamentarzystów związkowych Solidarności próbowali ruszyć temat, ale była totalna blokada – przypomina.

Senkowski odnosi się też do aktualnej sytuacji w sądownictwie, podkreślając, że sądy powinny podlegać kontroli społecznej i musi nastąpić ich demokratyzacja.

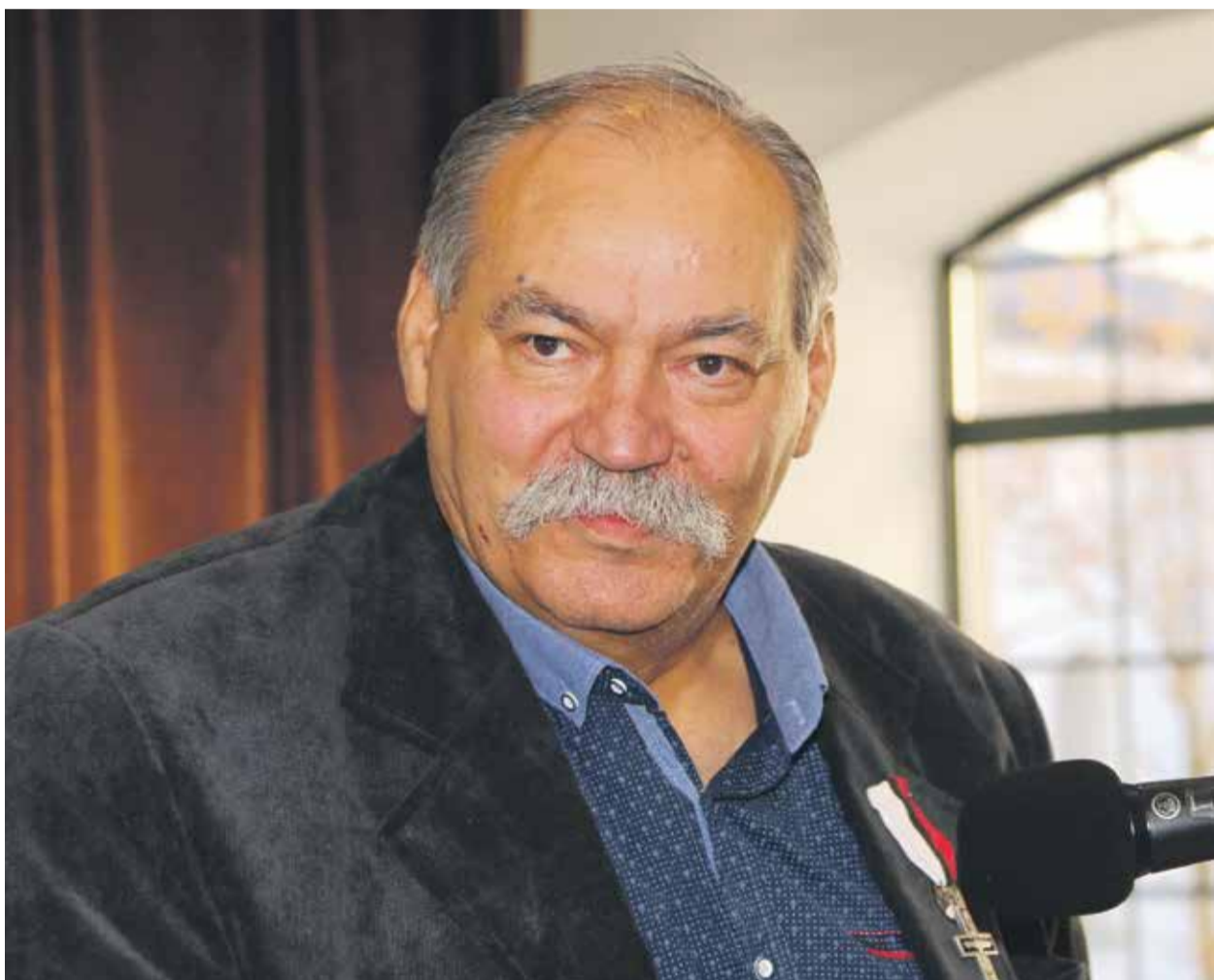
– Marzy mi się, aby było tak, jak w Ameryce, gdzie ława przysięgłych ma głos, który sąd wysłuchuje. Dzisiaj system jest nieprzejrzysty, mało czytelny. Sędziowie mogą uciekać od odpowiedzialności za swoje decyzje. Po co potrzebny im jest immunitet? On powinien być tylko w prawach, w których orzeka, a nie w życiu prywatnym. Tak samo powinno być w stosunku do parlamentarzystów. Powinien ich chronić tylko wtedy, gdy związany jest z ich działalnością, a nie gdy są przyłapani za jazdę pod wpływem alkoholu. Walczyłem o to, by każdy obywatel mógł demonstrować i zgodnie z konstytucją w ten sposób wyrażać swoje zdanie. W Polsce policja nie atakuje demonstrantów, tak jak to się dzieje w demokratycznej Francji czy Holandii. Widzieliśmy wszyscy w telewizji, jak policjant z psem potraktowali starszego pana. Sędziowie powinni być apolityczni, co oni robią na demonstracjach? To nie jest ich miejsce. Ja do takiego sędziego nie mam zaufania, bo on

się sprzeniewierza niezawisłości. Jaką mam gwarancję, że sędzia stojący na demonstracji obok Pinióra będzie uczciwy w stosunku do mnie, kiedy ja potępiam te demonstracje – konkluduje Senkowski.

Czy dojdzie do skazania byłych sędziów i prokuratorów w Wałbrzychu? Dotychczasowa praktyka pokazuje, że takie przypadki były niezwykle rzadkie. Może teraz, kiedy IPN za te sprawy zabiera się energicznie, działacze Solidarności doczekają się sprawiedliwości po latach. W połowie stycznia w Legnicy Sąd Rejonowy skazał byłego milicjanta Leonarda P. na karę dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres dwóch lat za znęcanie się nad działaczem Solidarności. Skazany w brutalny sposób zmuszał Stanisława Z. do zeznań i przekazywania informacji. Przeprowadzał wielokrotne, długotrwałe przesłuchania, podczas których uderzał przesłuchiwanego pięściami w okolice żołądka i nerek oraz pałką milicyjną po piętach, każąc uprzednio przyjąć pozycję klęczącą na krześle.

Jak czytamy w komunikacie IPN – Sąd uznał, podziеляjąc stanowisko prokuratora Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu we Wrocławiu wyrażone w zarówno w akcie oskarżenia oraz prezentowane na rozprawie sądowej, iż zarzucony oskarżonemu czyn wyczerpał znamiona zbrodni komunistycznej i stanowił zbrodnię przeciwko ludzkości. Wyrok I instancji nie jest prawomocny i Leonard P. może się od niego odwołać.

JANUSZ WOLNIAK

Zbigniew Senkowski – działacz dolnośląskiej Solidarności, były poseł, organizator strajku w KWK Thorez

przez prokuratorów wojskowych, jako funkcjonariuszy państwa komunistycznego posługujących się na wielką skalę terrorem dla celów politycznych i społecznych.

– Prokuratura postawiła im bardzo mocne zarzuty, ale bardzo bym chciał, żeby te zarzuty potwierdził sąd, że tamten system był system totalitarnym i zbrodniczym. Przecież co najmniej setka ludzi zginęła w stanie wojennym. Przez lata w tych sprawach była opieszałość, a Platforma Obywatelska dzisiaj w jednym ze swoich postulatów wnioskuję likwidację IPN – mówi Senkowski.

– Przypomnę jak się odbyła moja rozprawa. W normalnej sytuacji oskarżony ma ostatni głos. Kiedy chciałem zabrać głos, to sędzia mi nie pozwolił, kończąc rozprawę. Jedyną rzeczą, która była wówczas istotna, to że na naszą rozprawę

mogliśmy poznać, co to jest demokracja i wolność – przypomina działacz dolnośląskiej Solidarności.

Przywołuje też rok 1989. Wtedy, mówi Senkowski: gruba kreska była konsekwencją okrągłego stołu. Tam dogadano się z komunistami. Polska ze wszystkich „demoludów” była ostatnim krajem, w którym odbyły się wybory demokratyczne. Najpierw po 89 roku budowano układy polityczne, które do dzisiaj jeszcze funkcjonują. Cieszę się, że w końcu IPN zakasał rękawy i zabrał się za tych wszystkich, którzy cały czas funkcjonowali. Przypomnę, że dekret o wprowadzeniu stanu wojennego był wprowadzony bez zgody Rady Państwa, czyli nawet w ówczesnym systemie prawnym było to niezgodne z literą prawa.

Zbigniew Senkowski, były szef wałbrzyskiej Solidarności, były poseł AWS odniósł się publicznie do

czenia historii, a nie człowieka. To postępowanie powinno pokazać zdecydowane odcięcie się od tamtego systemu komunistycznego. A w społeczeństwie istnieje ciągle wiara, że PRL to był dobry okres. Podam tu przykład redaktora Morozowskiego z TVN-u, który, mówi że gdyby nie komuna, to prądu w Polsce by nie było. Takie rozpoczęcie ścigania tych zbrodni spowoduje również odcięcie i rozliczenie tamtego systemu. My ciągle tkwimy w braku rozliczenia poprzedniego systemu. Dla polityków z lewej strony to ciągłość Polski od 1945 roku – uważa Senkowski.

Podkreśla też dobitnie, że sam nigdy nie starał się o rozliczenie tych osób. – Palcem nie kiwnąłem, żeby kogokolwiek ścigać. Wielu z nich jeszcze do dzisiaj pewnie pracuje. Ja nawet nie zaglądałem w swoje akta personalne w IPN-nie,

działności za swoje decyzje. Po co potrzebny im jest immunitet? On powinien być tylko w prawach, w których orzeka, a nie w życiu prywatnym. Tak samo powinno być w stosunku do parlamentarzystów. Powinien ich chronić tylko wtedy, gdy związany jest z ich działalnością, a nie gdy są przyłapani za jazdę pod wpływem alkoholu. Walczyłem o to, by każdy obywatel mógł demonstrować i zgodnie z konstytucją w ten sposób wyrażać swoje zdanie. W Polsce policja nie atakuje demonstrantów, tak jak to się dzieje w demokratycznej Francji czy Holandii. Widzieliśmy wszyscy w telewizji, jak policjant z psem potraktowali starszego pana. Sędziowie powinni być apolityczni, co oni robią na demonstracjach? To nie jest ich miejsce. Ja do takiego sędziego nie mam zaufania, bo on

Redagują:
Marcin Raczkowski (redaktor naczelny),
Pawel Chabiński, Janusz Wolniak

Skład komputerowy:
Sławomir Kowalik

Adres:
53-661 Wrocław,
pl. Solidarności 1/3/5 I piętro, pok. 104
tel.: 601 163 204;
e-mail:
redakcja.wroc@solidarnosc.org.pl

Wydawca:
Region Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność”

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
Oddział Poligrafia – Drukarnia Sosnowiec

Nakład: 5500 egz.

Numer zamknięto: 21.01.2022 r.

Redakcja zastrzega sobie prawo do redagowania i skracania tekstów.

strona internetowa Regionu Dolny Śląsk NSZZ „S”:
www.solidarnosc.wroc.pl

Rozmowy o statusie nauczycieli w impasie

W naszym regionie obradowała oświatowa Solidarność dyskutując o konsekwencjach Polskiego Ładu, a krajowa Sekcja Oświaty wydała komunikat mówiący o zawieszeniu rozmów ws. statusu i podwyżek płac dla nauczycieli.

Pierwsze w tym roku zebranie oświatowej Sekcji „Solidarności” odbyło się w formie hybrydowej. Rozmawiano o sytuacji płacowej jaka wytworzyła się po wprowadzeniu Polskiego Ładu. Związkowcy oczekują w tej kwestii przejrzystości i przewidywalności prawa.

W stanowisku przyjętym przez radę pod przewodnictwem Danuty Utraty czytamy: „Rada Międzyregionalnej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk wyraża oburzenie z powodu braku staranności przy wprowadzaniu Polskiego Ładu. Brak powyższego spowodował chaos, niepewność i niepokój wielu pracowników, zmuszonych do podejmowania ważnych decyzji bez możliwości oparcia o rzetelną analizę ekspertów i stosowne praktyki. Żądamy przeprowadzenia rzetelnej akcji informacyjnej w zakresie wprowadzonej Ustawy. Wzywamy Ryszarda Proksę i Krajową Sekcję Oświaty i Wychowania do podjęcia stosownych działań w tej sprawie”.

Tymczasem oświatowa „Solidarność” na szczeblu krajowym prowadzi negocjacje ws. propozycji płacowych MEN. Po ostatnim spotkaniu związkowcy oświadczyli, że „Nie ma i nie będzie zgody na połączenie nowego systemu wynagrodzeń i pragmatyki zawodu nauczyciela. W stanowisku Zespołu Negocyjacyjnego i Prezydium Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” podkreślono, że prowadzone od 15 listopada

2021 r. pod patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej negocjacje KSOiW z Ministerstwem Edukacji i Nauki dotyczą wypracowania nowego systemu wynagrodzeń dla nauczycieli, który jest realizacją uzgodnień zawartych z rządem w 2019 r. Niestety, podczas kolejnych spotkań MEiN z uporem proponuje przyjęcie nowego systemu wynagrodzeń tylko pod warunkiem powiązania go z tzw. pragmatyką zawodu nauczyciela,

która fundamentalnie zmieni jego status zawodowy.

Związkowcy nie przystąpili do rozmów 5 stycznia, oczekując od ministerstwa jasnej deklaracji dotyczącej przedmiotu negocjacji. – Powrót do rozmów jest możliwy, pod warunkiem że negocjacje będą dotyczyły tylko nowego systemu wynagrodzeń dla nauczycieli opartego na proporcjach do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej – podano w oświadczeniu KSOiW.

Podkreślono też w nim, że nie ma i nie będzie zgody KSOiW NSZZ „Solidarność” na zwiększenie pensum dydaktycznego nauczycieli z 18 do 22 godzin tygodniowo, jak planuje MEiN. – Takie rozwiązanie doprowadzi do zwolnienia z pracy co najmniej 50 tys. nauczycieli w całym kraju” – szacują związkowcy. „Obrona miejsc pracy jest priorytetem Związku, dlatego protestujemy

Hybrydowe obrady oświatowej Solidarności

Telekomunikacja

przedmiotem rozmów rokrocznie od stycznia danego roku kalendarzowego, począwszy od 2023 roku. Pracodawca zobowiązał się w procesie podwyżkowym do przestrzegania zakazu dyskryminacji, o którym mowa art. 11(3) Kodeksu pracy, w tym ze względu na przynależność związkową.

Porozumienie, które wejdzie w życie po podpisaniu przez pracodawcę i stronę związkową, oznaczać będzie zakończenie sporu zbiorowego ws. żądań dotyczących wzrostu wynagrodzeń pracowników NexoTech S.A., zgłoszonych przez OMPT NSZZ „Solidarność” 13 lutego 2019 r.

Z inicjatywy OMPT NSZZ „Solidarność” już w lipcu 2021 r. rozpoczęły się pierwsze rozmowy. Podczas kolejnych rund doszło wreszcie do podpisania porozumienia. Spółka jest w trakcie sprzedaży i zapewne chęć, aby nie sprzedawać spółki ze sporem zbiorowym, była jednym z powodów, dla których rozmowy na ten temat przyspieszyły.

STANISŁAW KIEZIK

Podwyżki dla monterów

Zakończyły się, zainicjowane przez Organizację Międzyzakładową Pracowników Telekomunikacji NSZZ „Solidarność”, negocjacje ws. wzrostu wynagrodzeń pracowników NexoTech S.A. w roku 2022.

W telekomunikacji zawarto nowe porozumienie płacowe.

Uzgodniono wzrost wynagrodzeń zasadniczych pracowników tej firmy, będącej podwykonawcą usług telekomunikacyjnych (monterzy, serwisanci), od 1 marca 2022 r.

Podwyżkami ma być objętych nie mniej niż 80% zatrudnionych w strefach utrzymaniowych oraz centrum dyspozytorskim.

Średni wzrost wynagrodzeń zasadniczych ma wynieść 250 zł, przy minimalnej podwyżce 160 zł.

Ustalono również, że bezpośredni przełożony pracownika zobowiązany jest poinformować, z uzasadnieniem,

o przyznaniu lub nieprzyznaniu podwyżki, a pracownik ma prawo do odwołania się od nieprzyznania podwyżki w terminie 14 dni od uzyskania informacji od przełożonego.

Strony uwzględniły wzrost wynagrodzeń, jakim zostali objęci pracownicy NexoTech w latach 2019-2020, który miał miejsce w trakcie prowadzenia sporu zbiorowego. Podwyżki wówczas objęły ok. 80% pracowników.

W zależności od kondycji, możliwości i wyników finansowych oraz budżetu spółki, pracodawca przewiduje możliwość wzrostu wynagrodzeń w kolejnych latach.

Strony porozumienia uzgodniły, że wysokość wzrostu wynagrodzeń w kolejnych latach będzie

przeciwko propozycji zwiększenia pensum! – dodali związkowcy.

Oświatowa Solidarność przypominała swoje stanowisko wobec proponowanego przez resort edukacji nowego systemu wynagrodzeń dla nauczycieli. „KSOiW od dawna postuluje zmianę systemu wynagradzania nauczycieli. Chcemy, by wynagrodzenie zasadnicze nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego było naliczane proporcjonalnie do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w formule automatyzmu, tj. gdy zwiększa się za dany rok przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej, to automatycznie wzrasta wynagrodzenie zasadnicze nauczycieli” – czytamy w stanowisku.

Jednocześnie poinformowano w nim, że Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania „przyjmuje z zadowoleniem wielokrotnie zapowiadane przez ministra edukacji i nauki przywrócenie zapisu art. 88 Karty nauczyciela, dotyczącego możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę”. „Oczekujemy, że uszanowanie znanej w prawie zasady lex retro non agit (prawo nie działa wstecz) stanie się faktem. Nauczyciele rozpoczynający pracę przed 1999 r. mieli pewność wynikającą wprost z zapisu ustawy Karta nauczyciela, że będą mogli skorzystać z możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę” – wskazali związkowcy.

Część opinii publicznej eks cytowała się ostatnio nowelizacją ustawy oświatowej, która dotyczy rozszerzonych uprawnień kuratorów oświaty. „Lex Czarnek” nie dotyka w ogóle nauczycieli. Mówi o uprawnieniach kuratora w stosunku do organizacji pozarządowych i w stosunku do ewentualnie niewykonywania zaleceń pokontrolnych przez dyrektorów – mówił na antenie Radia Wrocław szef MEiN Przemysław Czarnek.

Minister, pytany o dalsze plany związane z reformą edukacji, powiedział, że toczą się rozmowy ze związkami zawodowymi na temat statusu zawodowego nauczyciela.

Szef resortu edukacji i nauki pytany był też od działania mające pomóc młodym ludziom cierpiącym na depresję.

„Cały czas to robimy przy pomocy programów, które realizujemy, ale również mamy 700 mln zł w rezerwie budżetowej, którą w tym roku zamierzamy przeznaczyć, ustawa jest gotowa, jest już w wykazie prac legislacyjnych, zamierzamy przeznaczyć na dodatkowe etaty psychologów, pedagogów specjalnych, specjalistów, którzy będą w tej dziedzinie pomagać dzieciom i młodzieży w szkole, na miejscu” – mówił.

JANUSZ WOLNIAK

Zmiany w podatku dochodowym od osób fizycznych

Od 1 stycznia 2022 roku weszły w życie istotne zmiany w podatku dochodowym od osób fizycznych (potocznie zwane Polskim Ładem). Najważniejsze z nich dotyczą: skali podatkowej, kwoty wolnej od podatku, wspólnego rozliczenia małżonków, ulgi na dzieci, ulgi podatkowa dla samotnego rodzica, ulgi rehabilitacyjnej, pracujących seniorów, aktywizacji zawodowej, składki związkowej, ulgi dla „klasy średniej”.

Pracownicy Biura Ekspertyz, Dialogu i Polityki Społecznej Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” przygotowali informację, w której starali się przedstawić w sposób przystępny nowe rozwiązania podatkowe, które będą oddziaływać na sytuację pracowników, ich rodziny, osoby z niepełnosprawnościami oraz członków związków zawodowych.

Wybrane zmiany w podatku dochodowym od osób fizycznych obowiązujące od 1 stycznia 2022 roku zawierają następujące zagadnienia:

Skala podatkowa, kwota wolna od podatku, wspólne rozliczenie małżonków, ulga na dzieci, ulga podatkowa dla samotnego rodzica, ulga rehabilitacyjna, pracujący seniorzy, aktywizacja zawodowa, składki związkowe, ulga dla „klasy średniej”, przykłady wynagrodzenia obecnie i po wprowadzeniu polskiego Ładu.

Skala podatkowa oraz nowe progi podatkowe

Od 1 stycznia 2022 roku obowiązują zmiany w skali podatku dochodowego od osób fizycznych. Zgodnie z art. 27 ust 1 ustawy o PIT podatek dochodowy od podstawy jego obliczenia pobiera się zastosowaniem następującej skali:

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
ponad	do	
	120 000	17 proc. minus kwota zmniejszająca podatek 5100 zł
120 000		15 300 +32 proc. nadwyżki ponad 120 000 zł.

Nadal będą obowiązywały dwie stawki podatku dochodowego, przewidziane dla dochodów osobistych – 17 i 32 proc. podwyższony zaś został pierwszy próg skali podatkowej z dotychczasowego 85 528 do 120 000 zł. oraz będzie obowiązywała nowa kwota wolna od podatku w wysokości 30 000 zł, a tym samym kwota zmniejszająca podatek będzie wynosiła 5100 zł.

Zakład pracy będzie naliczał pracownikowi 17 proc. podatku za miesiące, w których dochód pracownika uzyskany od początku w tym zakładzie pracy, nie przekroczy kwoty, stanowiącej górną granicę pierwszego przedziału skali podatkowej. Jeżeli dochód pracownika, liczony narastająco od początku roku u tego pracodawcy, przekroczy tę kwotę, wówczas pracodawca ma obowiązek naliczyć zaliczkę na podatek w stawce 32 proc. od nadwyżki dochodu ponad kwotę stanowiącą górną granicę pierwszego przedziału skali.

Kwota wolna od podatku wzrośnie od 1 stycznia 2022 do 30 tys. zł

Kwota wolna od podatku będzie stosowana dla wszystkich podatników rozliczających się na zasadach ogólnych według skali podatkowej. I co ważne kwota ta będzie zastosowana w trakcie roku podatkowego, a nie dopiero w rozliczeniu rocznym. Pozwoli to na skorzystanie z niej już w trakcie roku podatkowego.

Skutkiem stosowania do tej pory innej kwoty wolnej w trakcie roku podatkowego, a innej kwoty w rozliczeniu rocznym było to, że podatnicy nisko zarabiający odzyskiwali kwotę wolną dopiero w rozliczeniu rocznym, a teraz będzie tak, że już w trakcie roku podatkowego.

Wspólne rozliczenie małżonków

Ustawa wprowadziła korzystną zmianę dotyczącą warunków wspólnego rozliczenia się z małżonkiem. Dotychczas takie rozliczenie było możliwe w przypadku małżonków pozostających we wspólnocie majątkowej przez cały rok podatkowy. Obecne rozwiązanie daje możliwość wspólnego rozliczenia małżonków już od dnia zawarcia związku małżeńskiego, jeżeli ono nastąpiło w trakcie roku podatkowego. Zmiana dotycząca wspólnego opodatkowania będzie obejmowała już rozliczenie roczne PIT za 2021 rok.

Wspólne rozliczenie małżonków za 2021 rok jest możliwe pod warunkiem, że istnieje między nimi wspólność majątkowa, która nie ustanie w trakcie roku podatkowego. Dzięki temu małżonkowie nie muszą pozostawać w związku małżeńskim przez cały rok podatkowy, tak jak miało to miejsce dotychczas. Należy jednak zwrócić uwagę na dokładne brzmienie art. 6 ust. 2 ustawy o PIT, zgodnie z którym wspólne rozliczenie dotyczy małżonków w związku małżeńskim i we wspólności majątkowej:

- pozostających przez cały rok podatkowy albo
- od dnia zawarcia związku małżeńskiego do ostatniego dnia roku podatkowego – w przypadku gdy związek małżeński został zawarty w trakcie roku podatkowego.

Oprócz wspólności majątkowej małżonków, zgodnie z art. 6 ust. 8 ustawy o PIT, wspólne rozliczenie jest możliwe, jeżeli żaden z małżonków nie podlega opodatkowaniu:

- podatkiem liniowym;

- ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych z wyjątkiem najmu prywatnego;
- na zasadach wynikających z ustawy o podatku tonażowym lub ustawy o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych.

Wniosek o łączne opodatkowanie dochodów małżonków, między którymi istniała w roku podatkowym wspólność majątkowa, może być także złożony przez podatnika, który pozostawał w związku małżeńskim w roku podatkowym, a jego małżonek zmarł w trakcie roku podatkowego albo zmarł po upływie roku podatkowego przed złożeniem zeznania podatkowego za ten rok.

Ulga na dzieci

a. aktualne uregulowania

Za 2021 r. Polacy rozliczą ulgę podatkową jeszcze na starych zasadach. Podobnie jak w latach ubiegłych, obowiązują limity zarobków, które pozwalają na odliczenie ulgi pro rodzinnej w rozliczeniu PIT za 2021 rok. Aktualnie prawo do zastosowania ulgi na jedno dziecko warunkuje m.in. wysokość zarobków zarówno rodziców (dochody podatnika i jego małżonka nie mogą przekroczyć 112 000zł) jak i dziecka (limit dochodów – do 3 089 zł), uzyskanych w 2021 roku. W przypadku ulgi na dwoje i więcej dzieci nie ma limitów dochodów. Ulga na drugie dziecko wynosi 1 112 zł, na trzecie dziecko 2 000,04 na czwarte i kolejne dzieci 2 700 zł. W przypadku gdy zabraknie podatku do odliczenia pełnej kwoty przysługującej ulgi, podatnik ma prawo otrzymać różnicę między kwotą przysługującego odliczenia, a kwotą odliczoną w zeznaniu podatkowym. Jest to tzw. dodatkowy zwrot ulgi, który jest limitowany i nie może przekroczyć sumy kwot składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

b. rozliczenie za rok 2022, art. 27f ustawy o PIT

Jednak już od 2023 r. czyli w rozliczeniu za 2022 rok zmienią się zasady jej odliczania. Na podstawie nowych przepisów tzw. dodatkowy zwrot ulgi dopuszczalny będzie wyłącznie do wartości składek ZUS, z pominięciem składek płaconych na ubezpieczenie zdrowotne.

Ulga podatkowa dla samotnego rodzica – art. 27 ea ustawy o PIT

Od 2022 roku będzie obowiązywała zmieniona ulga podatkowa dla rodzica samotnie wychowującego dziecko. Będzie ona wynosiła 1 500 zł.

Odliczenia dokonuje się od podatku, a nie od dochodu.

Ulga przysługuje gdy w roku podatek jest rodzicem albo opiekunem prawnym, który jest:

- panną, kawalerem, wdową, wdowcem, rozwódką albo rozwodnikiem,
 - osobą, w stosunku do której orzeczono separację prawną (obowiązkiem jest orzeczenie,
 - nie jedynie faktyczne pozostawanie w separacji),
 - osobą pozostającą w związku małżeńskim z osobą pozbawioną praw rodzicielskich lub odbywającą karę pozbawienia wolności,
- oraz drugim warunkiem jest samotne wychowywanie dzieci:

- małoletnich (nie ma żadnego warunku co do uzyskiwania wynagrodzeń przez takie dzieci),
- pełnoletnich, które zgodnie z odrębnymi przepisami otrzymywały zasiłek (dodatek) pielęgnacyjny lub rentę socjalną (nie ma żadnego warunku co do uzyskiwania wynagrodzeń przez takie dzieci),
- pełnoletnich do ukończenia 25. roku życia, uczące się w szkołach, o których mowa w krajowych lub zagranicznych przepisach regulujących system oświatowy lub szkolnictwo wyższe, jeżeli w roku podatkowym dzieci te: – nie stosowały przepisów o podatku liniowym lub ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym, z wyjątkiem przychodów z najmu, dzierżawy i umów podobnych – w zakresie osiągniętych w roku podatkowym przychodów, poniesionych kosztów uzyskania przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do zwiększania lub pomniejszenia podstawy opodatkowania albo przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do dokonywania innych doliczeń lub odliczeń, ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym lub ustawy z dnia 6 lipca 2016 r. o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych, nie uzyskały dochodów podlegających opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27 lub art. 30b lub przychodów, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 148 i 152, w łącznej wysokości przekraczającej 3 089 zł, z wyjątkiem renty rodzinnej.

Ulgę stosuje tylko taki rodzic samotnie wychowujący dzieci, który podlega:

- nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w Polsce albo

Zmiany w podatku dochodowym od osób fizycznych

- b. ograniczonemu obowiązku podatkowemu, jeżeli: – ma miejsce zamieszkania w UE, EOG albo w Konfederacji Szwajcarskiej oraz – osiągnął podlegające opodatkowaniu w RP przychody w wysokości stanowiącej co najmniej 75% całkowitego przychodu osiągniętego w danym roku podatkowym i udokumentował certyfikatem rezydencji miejsce zamieszkania dla celów podatkowych.

Ulga dla samotnego rodzica wyłącznie dla jednego z rodziców – art. 27 ea ustawy o PIT

Odliczenie przysługuje jednemu z rodziców albo opiekunów prawnych. W przypadku braku porozumienia między podatnikami odliczenie stosuje podatnik, u którego dziecko ma miejsce zamieszkania w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1509).

Odliczenie nie przysługuje osobie, która:

1. wychowuje wspólnie co najmniej jedno dziecko z drugim rodzicem albo opiekunem prawnym (a zatem również rodzicowi, który posiada dwójkę dzieci nawet z różnych małżeństw, ale nad jednym opiekę sprawuje wspólnie), lub
2. złożyła wniosek o wspólne opodatkowanie z drugim małżonkiem w trakcie roku, w którym przez cały rok pozostawała z nim w związku małżeńskim albo jeśli złożyła taki wniosek w związku z faktem, że małżonek zmarł w trakcie roku podatkowego albo pozostawał w związku małżeńskim przez cały rok podatkowy, a ten małżonek zmarł po upływie roku podatkowego przed złożeniem zeznania podatkowego.

Ulga rehabilitacyjna

Polski Ład wprowadza zmiany w zakresie przepisów regulujących ulgę rehabilitacyjną adresowaną do osób niepełnosprawnych oraz osób mających na utrzymaniu bliskie osoby niepełnosprawne. Zmiany polegają na doprecyzowaniu i dodaniu nowych tytułów wydatków uprawniających do odliczenia od podstawy opodatkowania.

Lista podlegających odliczeniu wydatków rehabilitacyjnych zostanie rozszerzone o wydatki poniesione na:

- odpłatne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne (dotychczas tylko zabiegi rehabilitacyjne),
- wypożyczenie (wynajęcie) sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności (np. wypożyczenie koncentratora tlenu),
- zakup pieluchomajtek, pieluch anatomicznych, chłonnych majtek, podkładow i wkładów anatomicznych do wysokości nieprzekraczającej rocznie kwoty 2 280 zł,
- odpłatny przewóz osoby niepełnosprawnej i dzieci niepełnosprawnych do lat 16, niezależnie od celu podróży (np. do lekarza),
- pobyt opiekuna osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I grupy inwalidztwa lub dziecka niepełnosprawnego do lat 16, wraz z tą osobą, na turnusie rehabilitacyjnym, w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego lub zakładach rehabilitacji leczniczej,
- odpłatny przejazd środkami transportu publicznego opiekuna osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I grupy inwalidztwa lub dziecka niepełnosprawnego do lat 16, w związku z pobytem osoby niepełnosprawnej na turnusie rehabilitacyjnym, w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego lub zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Pracujący seniorzy

Poszerzono katalog zwolnień o przychody otrzymane przez podatnika po ukończeniu 60. roku życia w przypadku kobiety i 65 roku życia w przypadku mężczyzny, który mimo nabycia uprawnień emerytalno-rentowych nie korzysta z nich do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 zł

Aktywizacja zawodowa ze zwolnieniem z PIT

Zakres tego rozwiązania był w 2020 roku zawarty rozporządzeniu ministra finansów z 23 grudnia 2019 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od niektórych dochodów (przychodów) otrzymanych na podstawie:

Art. 21 ust. 1 pkt 39f ustawy o PIT – na podstawie tego podpunktu zwolniony będą stypendia doktoranckie i inne środki finansowe otrzymane w ramach konkursów na stypendia doktoranckie organizowane przez Narodowe Centrum nauki oraz stypendia naukowe otrzymane na podstawie regulaminów przyjętych przez Radę Narodowego Centrum Zdrowia; Art. 21. ust. 1 pkt 102a ustawy o PIT – dodanie tego podpunktu skutkuje zwolnieniem od podatku różnych świadczeń, ryczałtów oraz stypendiów związanych z przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;

Art. 21 ust. 1 pkt 121 a ustawy o PIT – zwolnienie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej przyznane na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy absolwentom centrum integracji społecznej oraz absolwentom klubów integracji społecznej.

Nowe rozwiązania podatkowe i składowe, które ograniczą nielegalne zatrudnianie pracowników oraz ukrywanie przed właściwymi organami części wynagrodzenia ze stosunku pracy.

Zgodnie z przepisami Polskiego Ładu, wyłącznie pracodawca będzie ponosił konsekwencje nielegalnego zatrudnienia lub nieujawniania całości bądź części wynagrodzeń swoich pracowników.

Zgodnie z brzmieniem art. 69 ust. 1 ustawy wprowadzającej do naszego systemu podatkowego Polski Ład nowe przepisy dotyczące konsekwencji podatkowych wynikających

z nielegalnego zatrudnienia oraz wypłat wynagrodzenia „pod stołem” mają zastosowanie do przypadków zaistniałych od 1.01.2022 r.

W związku z tym od przyszłego roku, konsekwencje nielegalnego zatrudniania obciążać będą wyłącznie pracodawcę, a nie pracownika. To pracodawca będzie płacił podatek od wynagrodzenia za pracę na czarno lub części wynagrodzenia wypłacanego „pod stołem”. Przypisany zostanie mu również dodatkowy przychód w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę za każdy miesiąc nielegalnego zatrudnienia niezależnie od tego czy faktycznie i w jakiej wysokości wypłacał wynagrodzenie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 13 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nielegalne zatrudnienie to:

- zatrudnienie przez pracodawcę osoby bez potwierdzenia na piśmie w wymaganym terminie rodzaju zawartej umowy i jej warunków,
- niezgłoszenie osoby zatrudnionej lub wykonującej inną pracę zarobkową do ubezpieczenia społecznego,
- podjęcie przez bezrobotnego (osoby zarejestrowanej jako osoba bezrobotna) zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności bez powiadomienia o tym właściwego powiatowego urzędu pracy.

Nieuczciwi pracodawcy będą również zobowiązani do zapłaty w całości składek na ubezpieczenia społeczne i składki zdrowotnej od wynagrodzeń pracujących na czarno lub wypłacanych „pod stołem”. Dodatkowo, zarówno wypłacone wynagrodzenia, jak i składki nie będą mogły zostać zaliczone przez pracodawców do kosztów uzyskania przychodu.

Innymi słowy nielegalnie zatrudniony pracownik: nie będzie finansował składek na ubezpieczenia społeczne od ujawnionego wynagrodzenia, bo składki te będą w całości pokrywane przez pracodawcę, również w tej części, która na zasadach ogólnych jest finansowana przez pracownika.

Na podstawie art. 14 ust. 2 pkt 21 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: PIT) oraz art. 12 ust. 1 pkt 14 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: CIT) przychodem nielegalnie zatrudniającego pracodawcy będzie również wartość przychodu pracownika, o którym mowa w nowym art. 21 ust. 1 pkt 151 ustawy o PIT. Przepis ten zwalnia od opodatkowania przychód pracownika z tytułu nielegalnego zatrudnienia oraz przychody pracownika ze stosunku pracy w tej części, w jakiej pracodawca nie ujawnił ich właściwym organom państwowym. Oznacza to, że konsekwencje z tytułu nielegalnego zatrudnienia w zakresie opodatkowania podatkiem dochodowym przerucone zostają z pracownika na pracodawcę.

Konsekwencją nielegalnego zatrudnienia będzie równocześnie naliczenie pracodawcy dodatkowych przychodów. Otóż w myśl art. 23 ust. 1 pkt 55c ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 57c ustawy o CIT z katalogu kosztów uzyskania przychodów wyłączone zostaną dokonane lub postawione do dyspozycji wypłaty wynagrodzeń, świadczeń oraz innych należności na rzecz nielegalnie zatrudnionego pracownika oraz wynagrodzenia wypłacone pracownikowi „pod stołem”.

Na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 55d ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 57d ustawy o CIT z kosztów uzyskania przychodów będą również wyłączone opłacone przez pracodawcę składki, o których mowa w nowym art. 16 ust. 1e ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W myśl art. 16 ust. 1e tej ustawy w przypadku stwierdzenia nielegalnego zatrudnienia lub zaniżenia podstawy wymiaru składek pracowników składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe od wynagrodzenia z tytułu nielegalnego zatrudnienia oraz składki od wynagrodzenia wypłaconego pracownikowi „pod stołem” nie obciążają ubezpieczonego (pracownika) – są finansowane przez pracodawcę w całości z jego własnych środków, jako płatnika składek.

A więc nielegalnie zatrudniony pracownik zachowa w pełni prawo do ubezpieczeń społecznych, chociaż nie będzie partycypował w finansowaniu swoich ubezpieczeń.

W myśl dodanego art. 86 ust. 1 pkt 15a ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych składkę na ubezpieczenie zdrowotne od części wynagrodzenia, które podlega zwolnieniu od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 151 PIT opłaca pracodawca. Dzięki temu pracownik zachowa prawo do ubezpieczenia zdrowotnego, pomimo tego, że składki będą finansowane przez pracodawcę.

Inne nowe zwolnienia przedmiotowe od 1 stycznia 2022 – art. 21. ust 1

Pkt. 152) przychody podatnika, który przeniósł miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 zł, osiągnięte:

- a) ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej i spółdzielczego stosunku pracy,
- b) z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8,
- c) z pozarolniczej działalności gospodarczej, do których mają zastosowanie zasady opodatkowania określone w art. 27, art. 30c albo art. 30ca albo ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym w zakresie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych

– w czterech kolejno po sobie następujących latach podatkowych, licząc od początku roku, w którym podatnik przeniósł to miejsce zamieszkania, albo od początku roku następnego, z zastrzeżeniem ust. 39, 43 i 44.

Pkt 153

Ulga dla rodzin z 4 dziećmi zwolnione będą do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 przychody podatnika, który w roku podatkowym w stosunku do co najmniej czworga dzieci wykonywał władzę rodzicielską, pełnił funkcję opiekuna prawnego, jeżeli dziecko z nim zamieszkiwało, lub sprawował funkcję rodziny zastępczej. Przy ustaleniu prawa do zwolnienia nie uwzględnia się dziecka, które w roku podatkowym,

na podstawie orzeczenia sądu, zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych.

Podatnik korzystający z tego zwolnienia składa w terminie określonym w art. 45 ust 1 informację, według ustalonego wzoru, zawierającą dane o liczbie dzieci i ich numery PESEL, w przypadku braku tych numerów – imiona nazwiska oraz daty urodzenia dzieci.

Składki związkowe – Art. 26 ust. 1 pkt 2c ustawy o PIT

Polski Ład wprowadził odliczenia od dochodu wydatków z tytułu składek zapłaconych na rzecz związków zawodowych. Odliczeniu podlegać będą zapłacone w roku podatkowym składki członkowskie na rzecz związku zawodowego, udokumentowane dowodem wpłaty do kwoty 300 zł rocznie. Skorzystać z odliczenia będzie można w rozliczeniu rocznym za rok 2022. Możliwość skorzystania z ulgi w praktyce oznacza, że wydatkując na składki rocznie 300 zł w ciągu roku – w rozliczeniu rocznym uzyska się zwrot w wysokości 51 zł.

Wysokość tych wydatków ustala się na podstawie :

- dowodu wpłaty składek członkowskich na rzecz związku zawodowego, z którego wynikają co najmniej: dane identyfikujące członka związku zawodowego dokonującego wpłaty,
- nazwa organizacji związkowej, na rzecz której dokonano wpłaty,
- tytuł i data wpłaty oraz kwota wpłaconych składek, a w przypadku składek potrąconych przez pracodawcę – oświadczenie organizacji związkowej o wysokości pochodzących od podatnika składek

Należy przy tym pamiętać, że w 2022 zwolnione są nadal z opodatkowania przychody z następujących źródeł, związanych z organizacją związkową:

- zapomogi, inne niż wymienione w pkt 26, wypłacane z funduszy zakładowej lub międzyzakładowej organizacji związkowej pracownikom należącym do tej organizacji, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 3 000 zł, (kwota ta okresowo jest zwiększona z 1000zł, a dotyczy zapomóg uzyskanych w okresie od 2020 r. do końca roku podatkowego, w którym odwołano stan epidemii ogłoszony z powodu COVID-19),
- zapomogi otrzymane w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci: z funduszu socjalnego, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, z funduszy związków zawodowych lub zgodnie z odrębnymi przepisami wydanymi przez właściwego ministra – niezależnie od ich wysokości
- wartość otrzymanych przez pracownika w związku z finansowaniem działalności socjalnej, o której mowa w przepisach o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, rzeczowych świadczeń oraz otrzymanych przez niego w tym zakresie świadczeń pieniężnych, sfinansowanych w całości ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych lub funduszy związków zawodowych, łącznie do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2 000 zł; rzeczowymi świadczeniami nie są bony, talony i inne znaki, uprawniające do ich wymiany na towary lub usług
- dopłat do zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży do lat 18, sfinansowanych ze źródeł innych niż fundusz socjalny – 3 000 zł (kwota ta okresowo jest zwiększona z 2 000zł, a dotyczy zapomóg uzyskanych w okresie od 2020 r. do końca roku podatkowego, w którym odwołano stan epidemii ogłoszony z powodu COVID-19)

Ulga dla „klasy średniej” – Art. 26 ust. 4a – 4b, Art. 32 ust. 2a i 2b ustawy o PIT

Ulga zacznie obowiązywać w 2022 r. Uprawnione do ulgi są:

- osoby zatrudnione na umowę o pracę
- przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą i rozliczający się na zasadach ogólnych (według skali podatkowej).

Ulga dotyczy wyłącznie osób osiągających przychody (kwota brutto) w przedziale od 68 412 do 133 692 zł rocznie (5 700 – 11 140 zł miesięcznie).

Podatnicy będą mogli z niej skorzystać na dwa sposoby: rozliczając się miesięcznie bądź wyliczając w deklaracji składanej w 2023 r.

1) Ulga zgłaszana w deklaracji **rocznej** będzie wyliczana wg specjalnego wzoru:

Kwota przychodu brutto	Wysokość ulgi
od 68 412 zł i nieprzekraczające kwoty 102 588 zł	$(A \times 6,68\% - 4566 \text{ zł}) \div 0,17$
od 102 588 zł i nieprzekraczające kwoty 133 692 zł	$(A \times (-7,35\%) + 9829 \text{ zł}) \div 0,17$

– w którym A oznacza sumę uzyskanych przez podatnika w roku podatkowym i podlegających opodatkowaniu zgodnie z art. 27 przychodów ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej i spółdzielczego stosunku pracy oraz uzyskanych w ciągu roku przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej pomniejszonych o koszty prowadzenia tej działalności z wyłączeniem z tych kosztów składek na ubezpieczenia społeczne.

Przykład

Pracownica zarabia 5800 zł brutto, kwotę ulgi należy wyliczyć według wzoru: $(A \times 6,68\% - 4566 \text{ zł}) \div 0,17$, czyli będzie ona wynosiła 489,88 zł $[(5800 \text{ zł} \times 6,68\% - 4566 \text{ zł}) \div 0,17]$.

Pracownica zarabia 9 000 zł brutto, kwotę ulgi należy wyliczyć według wzoru: $(A \times (-7,35\%) + 9829 \text{ zł}) \div 0,17$, a więc wyniesie ona 11 123,53 zł $[(9000 \text{ zł} \times (-7,35\%) + 9829 \text{ zł}) \div 0,17]$.

W obu przypadkach kwotę ulgi trzeba będzie odliczyć od dochodu (gdzie dochód to przychód po odliczeniu kosztów uzyskania przychodów i składek na ubezpieczenie społeczne).

2) w przypadku rozliczenia **miesięcznego** kwotę ulgi dla pracowników w każdym miesiącu oblicza się według wzoru:

Kwota przychodu brutto	Wysokość ulgi
co najmniej 5 701 zł i nieprzekraczająca kwoty 8 549 zł	$(A \times 6,68\% - 380,50 \text{ zł}) \div 0,17$
od 8 549 zł i nieprzekraczająca kwoty 11 141 zł	$(A \times (-7,35\%) + 819,08 \text{ zł}) \div 0,17$

– gdzie A oznacza uzyskane w ciągu miesiąca przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej i spółdzielczego stosunku pracy.

Przykład

Pracownik zarabia 7000 zł brutto, kwotę ulgi należy wyliczyć według wzoru:

$(A \times 6,68\% - 380,50 \text{ zł}) \div 0,17$, czyli będzie ona wynosiła 512,35 zł $[(7000 \text{ zł} \times 6,68\% - 380,50 \text{ zł}) \div 0,17]$.

Pracownica zarabia 11 000 zł brutto, kwotę ulgi należy wyliczyć według wzoru:

$(A \times (-7,35\%) + 819,08 \text{ zł}) \div 0,17$, a więc wyniesie ona 62,23 zł $[(11000 \text{ zł} \times (-7,35\%) + 819,08 \text{ zł}) \div 0,17]$.

Zgodnie z ustawą pracodawca ma obowiązek uwzględnienia ulgi przy obliczaniu i potrącaniu zaliczki na PIT w rozliczeniu miesięcznym. Natomiast podatnik może złożyć sporządzony na piśmie wniosek o niepominiejszenie dochodu o kwotę ulgi dla pracowników na podstawie ust. 2a, w takim przypadku płatnik nie pomniejsza dochodu **najpóźniej od miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymał wniosek**. Wniosek ten składa się odrębnie dla każdego roku podatkowego.

W przypadku gdy podatnik posiada więcej niż jedno źródło przychodu, natomiast każdy przychód z osobna nie uprawnia do skorzystania z ulgi – ma on prawo zastosować ulgę do całkowitego przychodu w rozliczeniu rocznym PIT. Warunkiem do jej uzyskania są:

1. łączny przychód podatnika znajduje się w przedziale pomiędzy 68 412 a 133 692,01 zł;
2. przychód jest uzyskiwany z umowy o pracę bądź działalności gospodarczej opodatkowanej na zasadach skali podatkowej.

Podkreślenia wymaga fakt, iż w sytuacji uzyskiwania przychodu z kilku źródeł, poszczególni płatnicy mają obowiązek naliczania ulgi w każdym miesiącu, chyba że podatnik złoży wniosek o nienaliczanie ulgi dla klasy średniej. Podatnik nie jest zobowiązany do informowania poszczególnych płatników o wysokości uzyskiwanych przychodów z innych źródeł. Końcowe wyliczenie ulgi następuje w rozliczeniu rocznym PIT, co może skutkować wezwaniem do zapłaty należnego podatku bądź do zwrotu nadpłaconego podatku.

Ulga dla klasy średniej a wspólne rozliczanie małżonków – Art. 26 ust. 4c ustawy o PIT

W przypadku wyboru przez małżonków wspólnego opodatkowania i przy spełnieniu warunków dotyczących wysokości oraz źródeł uzyskiwania przychodu, ulga jest odliczana osobno u każdego z małżonków przed zsumowaniem przychodów (ulga dla klasy średniej zostanie odjęta tylko od przychodu małżonka który zmieści się w przedziale 68 412 a 133 692,01 zł). Następnie podatek określa się dla obojga małżonków w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy łącznych dochodów małżonków.

Przykład 1

W sytuacji kiedy np. mąż uzyska w 2022 r. przychód w wysokości 120 000 zł a żona 60 000 zł to dla wspólnego opodatkowania łączny przychód małżonków zostanie wyliczony następująco:

Przychód męża 120 000 zł minus ulga dla klasy średniej (5 935,29 zł) plus przychód żony 60 000 zł = przychód do opodatkowania = 174 064,71 zł

Przykład 2

W sytuacji kiedy np. mąż uzyska w 2022 r. przychód w wysokości 120 000 zł a żona 110 000 zł to dla wspólnego opodatkowania łączny przychód małżonków zostanie wyliczony następująco:

Przychód męża 120 000 zł minus ulga dla klasy średniej (5 935,29 zł) plus przychód żony 110 000 zł minus ulga dla klasy średniej (10 258,82 zł) = przychód do opodatkowania = 203 805,89 zł

Przykłady wynagrodzenia obecnie i po wprowadzeniu Polskiego Ładu (podwyższenie progu podatkowego, zwiększenie kwoty wolnej od podatku, brak możliwości odliczenia składki zdrowotnej).

Wynagrodzenie brutto	Netto Obecnie	Netto Polski Ład	Różnica
3 010 zł	2 210 zł	2 364 zł	154 zł
3 500 zł	2 555 zł	2 702 zł	147 zł
4 000 zł	2 908 zł	3 022 zł	114 zł
4 500 zł	3 261 zł	3 341 zł	80 zł
5 000 zł	3 613 zł	3 660 zł	47 zł

Zmiany obowiązują od 1 stycznia 2022 (oraz obowiązujące w rozliczeniu za 2021 rok).

Stan prawny na dzień 1 grudnia 2021

Opracowanie: Biuro Ekspertki, Dialogu i Polityki Społecznej Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”

Co przyniesie rok?

Emerytury stażowe, najbliższy Krajowy Zjazd Delegatów, negocjacje oświatowej Solidarności, porozumienie z Orlenem, Lotosem i PGNiG, budowa muru na granicy z Białorusią, protesty w PGE, ustawa o testowaniu pracowników oraz problemy Solidarności w EKZZ to główne tematy pierwszego w tym roku spotkania przewodniczących sekretariatów branżowych i zarządów regionów z Prezydium Komisji Krajowej, które odbyło się 13 stycznia.

Blisko pięć godzin trwało pierwsze w tym roku spotkanie Prezydium Komisji Krajowej z liderami sekretariatów branżowych i zarządów regionów NSZZ „Solidarność”. Odbyło się w formule online i dotyczyło głównie omówienia najważniejszych wydarzeń, w których uczestniczy Związek.

Emerytury stażowe

Przewodniczący Piotr Duda wyraził przekonanie, że do czasu pierwszego czytania projektu prezydenckiego, który również trafił do Sejmu, nie ma co liczyć, aby projekt Solidarności trafił do drugiego czytania.

O różnicach między oboma projektami mówił członek prezydium Henryk Nakonieczny, który uznał, że projekt ten miał być rozpatrywany już na obecnym posiedzeniu, jednak prawdopodobnie z powodu zawirowań związanych z Polskim Łądem został przeniesiony. Projekt prezydencki jest dość odległy od naszych rozwiązań. Przewiduje m.in., że wiekiem uprawniającym do świadczenia będzie dla kobiety 39 lat, a dla mężczyzn 44 lata okresów składkowych i nieskładkowych – informował Nakonieczny.

W jego ocenie obydwa projekty w pewnym sensie się spotkają i będą procedowane razem.

Przy tej okazji Piotr Duda zaapelował do liderów z regionów i branż, aby zadawali pytania, dla czego OPZZ i Forum ZZ nie popierały zbierania podpisów.

Krajowy Zjazd Delegatów

Zaplanowany jest na 26–27 maja br. w Zakopanem. Jak wskazywał przewodniczący, mimo obaw o rozwój pandemii nic w tej sprawie się nie zmienia. Podpisywane są umowy z Centralnym Ośrodkiem Sportu, trwają też prace przygotowawcze. Istotnym punktem krajowego zjazdu będą zmiany w statucie, o których mówiła sekretarz Prezydium KK Ewa Zydorek.

– Na zjeździe będzie sporo zmian w statucie i w ordynacji wyborczej. Zostały też rozesłane propozycje zmian, które na razie nie są jeszcze w formie gotowych

projektów – relacjonowała przygotowawczą sekretarz KK.

Impas w negocjacjach oświatowej Solidarności z MEN-em

Trwają negocjacje prowadzone przez Krajową Sekcję Oświaty w sprawie realizacji porozumienia z 9 kwietnia 2019 r. Głównie dotyczą punktu 6 o nowym systemie wynagrodzeń. Odbyło się w listopadzie ubiegłego roku pierwsze spotkanie u prezydenta z jego udziałem, z udziałem premiera oraz z udziałem m.in. ministra edukacji i minister Bogny Janke, która wraz z przedstawicielem KK Bogdanem Kubiakiem jest obserwatorem toczących się rozmów. Powołane zostały zespoły, które w Kancelarii Prezydenta odbyły już pięć spotkań.

Relacjonując przebieg rokowań, Ryszard Proksa, szef Krajowej Sekcji Oświaty NSZZ „Solidarność”, mówił, że głównym problemem do rozwiązania jest kwestia powiązania podwyżek dla nauczycieli z podniesieniem o cztery godziny pensum oraz rozwiązania w ramach tzw. pragmatyki zawodu nauczyciela. – To nie jest przedmiotem tamtego porozumienia – argumentował Proksa. – Dodanie do pensum 4 godzin da w efekcie minimum 50 tys. etatów do zwolnienia. – Nie wezmę odpowiedzialności za utratę 50. tys. miejsc pracy – podsumował Proksa.

Porozumienie z Orlenem, Lotosem i PGNiG

W grudniu ubiegłego roku została w świetle kamer podpisana umowa społeczna pomiędzy Krajowym Sekretariatem Przemysłu Chemicznego NSZZ „Solidarność” i wchodzącymi w jego skład sekcjami a zarządami Orlenu, Lotosu i PGNiG. Swoją podpis jako patroni porozumienia złożyli również premier Jacek Sasin i przewodniczący Piotr Duda. To w związku z konsolidacją tych spółek. O historii tego porozumienia mówił szef Sekretariatu Mirosław Miara.

– Nasze działania zaczęły się w czerwcu, gdy rada sekretariatu wystąpiła do premiera Jacka Sasina

w sprawie negocjacji paktu społecznego. Mimo że minister początkowo nie odpowiadał, dzięki wsparciu Prezydium KK odbyło się spotkanie w Ministerstwie Aktywów Państwowych wraz z zarządami tych spółek. W ciągu dwóch tygodni doszło do spotkania zespołu roboczego i rozpoczęły się negocjacje. Padły ważne deklaracje, co zostało zapisane i stało się podstawą przyszłego porozumienia – relacjonował Miara. – Byliśmy jedyną centralą związkową, która wystąpiła o takie porozumienie.

W tym kontekście Piotr Duda odniósł się do fali krytyki w mediach społecznościowych i na forum Rady Dialogu Społecznego ze

Hybrydowe obrady w Komisji Krajowej

strony OPZZ i Forum ZZ. Chodzi o pretensje, że nie zostali doproszeni do porozumienia. Wnieśli tę sprawę nawet na forum Prezydium RDS.

– Przypomniałem im o autonomii, o skuteczności i o tym, że oni tak naprawdę przespali sprawę. Czasy CRZZ się skończyły, dlatego na RDS wezwałem ich – weźcie się do roboty, a nie narzekacie.

Mur na granicy polsko-białoruskiej

– Jako Prezydium zareagowaliśmy na sygnały, że mur na granicy z Białorusią może być budowany z rosyjskiej, a nawet białoruskiej stali – rozpoczął ten punkt przewodniczący KK. – Po naszych działaniach, moich pismach i rozmowach, zamówienia skierowano do Węgłokoksu, Polimex-Mostostal i Huty Pokój. Udało się dzięki Solidarności.

Piotr Duda przypomniał też o innych inicjatywach, m.in. mszy świętej w bazylice św. Brygidy w Gdańsku w intencji służb zabezpieczających granicę.

Projekt ustawy o obowiązkowych testach dla pracowników

– Wydaliśmy opinię do poselskiego projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach zapewniających możliwość prowadzenia działalności gospodarczej w czasie pandemii COVID-19, mimo braku jakiegokolwiek opinii ze struktur! – informował Henryk Nakonieczny. Inicjatorem tych rozwiązań są pracodawcy Lewiatan i PFP. Zdaniem Nakoniecznego to kontrowersyjne rozwiązanie, jednak nie wolno Solidarności uciekać od odpowiedzialności, bo statut nakłada obowiązek wpływania na bezpieczne warunki pracy.

– Wnieśliśmy wiele uwag, choć patrząc na prace w Sejmie, to trochę musztarda po obiedzie – ocenił.

– Miała powstać ustawa o transformacji energetycznej Śląska – przygotowaliśmy ją w zeszłym roku – dzisiaj styczeń i cisza. A w listopadzie miała być w Sejmie – mówił przewodniczący.

W kwestii transformacji energetycznej wymuszanej polityką klimatyczną Komisji Europejskiej przewodniczący Kolorz widzi istotne zagrożenie skrócenia okresu dochodzenia do neutralności klimatycznej nawet do roku 2038, co w jego ocenie byłoby dramatem.

– W dniu dzisiejszym wysłaliśmy do premiera Sasina stanowisko, że jeśli do 21 stycznia nie rozpoczną się rozmowy i nie otrzymamy wniosku notyfikacyjnego dla KE, to w Polsce może zabraknąć prądu i ciepła. Tam nie mogą pojawić się inne zapisy niż te w umowie społecznej dla górnictwa. Niestety nie chcąc nam tego pokazać.

Szef Sekretariatu Górnictwa i Energetyki NSZZ „Solidarność” Jarosław Grzesik uzupełniając, mówił o tworzeniu Narodowej Agencji Bezpieczeństwa Energetycznego.

– Czeski film, nikt nic nie wie. Nie mamy wiedzy do końca, czy ono w ogóle powstaje i czy powstanie. Nie ma prawdopodobnie na dzisiaj zgody na finansowanie NABE. Można powołać agencję, ale to niczego jeszcze nie zmienia – mówił Grzesik.

Na pytanie o Turów Grzesik wskazał, że dzisiaj to nie tylko atak organów samorządowych, lokalnych, ale też organów europejskich.

Dominik Kolorz przypomniał, że następny szczyt klimatyczny ma być już w marcu i że powinniśmy jako Solidarność zorganizować demonstrację większą niż przed TSUE.

– Przeciwno zielonemu komunizmowi. Cały związek powinien się w to zaangażować, na wypadek gdyby rząd wbrew deklaracjom nie zmienił swojej polityki np. wobec ETS, „Fit for 55”.

– Sprawa jest jasna. O zmianę ETS to Solidarność występowała jako pierwsza i jest dla nas bardzo ważne, ale zanim poznamy decyzje rządu co do szczytu, musimy wywołać premiera do tablicy o jasne deklaracje.

Powołanie holdingu spożywczego

Zbigniew Sikorski, szef Krajowego Sekretariatu Przemysłu Spożywczego, omówił kwestie powołania narodowego holdingu spożywczego.

– Do tej pory byliśmy karmieni informacjami, że wszystko idzie w dobrym kierunku. Zażądaliśmy na papierze informacji o umowie społecznej, podobnej jak z chemią. Będziemy prosić o patronowanie temu porozumieniu przewodniczącego KK – mówił Sikorski.

ML
(tytuł pochodzi od redakcji)

ZORGANIZOWANI MAJĄ LEPIEJ!

**Chcesz mieć wpływ na swoje życie, na to w jakich warunkach i za ile pracujesz?
Wiedza i doświadczenie, które posiadamy, ułatwią Tobie relację i porozumienie z pracodawcą.**

**Skontaktuj się z nami
Region Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność”
53-661 Wrocław, pl. Solidarności 1/3/5
tel. 71 78 10 150, drz.wroc@solidarnosc.org.pl**

Solidarność Dolny Śląsk

Sygnaliści

W dniu 17 grudnia 2021 r. minął termin, jaki miał polski ustawodawca w zakresie implementacji do polskiego porządku prawnego Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii.

Fakt powyższy spowodował wysyp regulacji prawnych w formie regulaminów zakładowych, które przy współudziale związków zawodowych wprowadzane są w zakładach pracy, a które to regulaminy dotyczą materii tzw. sygnalistów, czyli osób zgłaszających naruszenia prawa Unii szkodliwe dla interesu publicznego. Zakres podmiotowy (o które grupy osób chodzi) oraz zakres przedmiotowy (o jaki interes publiczny chodzi) rozstrzyga właśnie Dyrektywa.

Najczęściej brak implementacji dyrektywy zawieszają jej stosowanie. Pamiętać jednak należy, że zgodnie z prawem Unii Europejskiej i orzecnictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (wyrok w sprawie Van Duyn z 4 grudnia 1974 r. sygn. 41/74) obywatel ma prawo powołać się bezpośrednio na niewdrożoną w terminie dyrektywę, jeżeli tylko dane normy dyrektywy są doprecyzowane, jasne, bezwarunkowe i nie odwołują się do dodatkowych środków krajowych czy wspólnotowych.

Wydaje się, że powyższy walor spełnia omawiana dyrektywa. Oznacza to, że począwszy od 18 grudnia 2021 r. co najmniej kilka tysięcy pracowników urzędów pań-

stwowych, samorządowych i podległych im różnego rodzaju jednostek i agencji, a także niektórych spółek z udziałem Skarbu Państwa będzie miało prawo oczekiwać od swojego pracodawcy przestrzegania regulacji określonych w dyrektywie.

Sygnalistą może zostać każdy mający wiedzę o naruszeniu prawa w swoim środowisku zawodowym. Jeżeli taka osoba dostrzeże przekraczanie przepisów określonych obszarów prawa, może zgłosić wykroczenie, korzystając z jednej z trzech możliwości: bezpośrednio informując pracodawcę (jest to tzw. zgłoszenie wewnętrzne) lub w ramach tzw. zgłoszenia zewnętrznego skierowanego do organów publicznych, np. Rzecznika Praw Obywatelskich, lub skorzystać z tzw. ujawnienia publicznego, czyli w dowolny sposób do nieoznaczonego kręgu odbiorców (np. poprzez mass media czy media społecznościowe). Celem dyrektywy jest ochrona osób zgłaszających naruszenie prawa.

Zgłoszenia dotyczące naruszeń przepisów mają obowiązywać w następujących dziedzinach:

1. zamówienia publiczne,
2. usługi, produkty i rynki finansowe,

3. zapobieganie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
 4. bezpieczeństwo produktów i ich zgodność z wymogami,
 5. bezpieczeństwo transportu w sektorze kolejowym, drogowym, morskim i żeglugi śródlądowej,
 6. ochrona środowiska, począwszy od gospodarowania odpadami aż po chemikalia,
 7. ochrona radiologiczna i bezpieczeństwo jądrowe,
 8. bezpieczeństwo żywności i pasz,
 9. zdrowie i dobrostan zwierząt,
 10. zdrowie publiczne, w tym prawa pacjentów i wyrobów tytoniowych,
 11. ochrona konsumentów,
 12. ochrona prywatności i danych osobowych,
 13. bezpieczeństwo sieci i systemów teleinformatycznych,
 14. rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych.
- Dodatkowo pracodawca może ustanowić inne naruszenia niż wskazane powyżej, np. dotyczące regulacji wewnętrznych w danym zakładzie pracy.

Osoby dokonujące zgłoszenia naruszeń będą chronione – nie będą mogły być podejmowane w stosunku do nich działania odwetowe oraz nie będą mogły być niekorzystnie traktowane z powodu dokonania zgłoszenia.

Za niekorzystne traktowanie uważa się w szczególności:

1. odmowę nawiązania stosunku pracy,
2. wypowiedzenie lub rozwiązanie bez wypowiedzenia stosunku pracy,
3. niezawarcie umowy o pracę na czas określony po rozwiązaniu umowy o pracę na okres próbny, niezawarcie kolejnej umowy o pracę na czas określony lub niezawarcie umowy o pracę na czas nieokreślony, po rozwiązaniu umowy o pracę na czas określony, w sytuacji gdy pracownik miał uzasadnione oczekiwanie, że zostanie z nim zawarta taka umowa,
4. obniżenie wynagrodzenia za pracę,
5. wstrzymanie awansu albo pominięcie przy awansowaniu,
6. pominięcie przy przyznawaniu innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą,
7. przeniesienie pracownika na niższe stanowiska pracy,
8. zawieszenie w wykonywaniu obowiązków pracowniczych lub służbowych,
9. przekazanie innemu pracownikowi dotychczasowych obowiązków pracowniczych,
10. niekorzystną zmianę miejsca wykonywania pracy lub rozkładu czasu pracy,

11. negatywną ocenę wyników pracy lub negatywną opinię o pracy,
 12. nałożenie lub zastosowanie środka dyscyplinarnego, w tym kary finansowej, lub środka o podobnym charakterze,
 13. wstrzymanie udziału lub pominięcie przy typowaniu do udziału w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe,
 14. nieuzasadnione skierowanie na badanie lekarskie, w tym badania psychiatryczne, o ile przepisy odrębne przewidują możliwość skierowania pracownika na takie badanie,
 15. działanie zmierzające do utrudnienia znalezienia w przyszłości zatrudnienia w danym sektorze lub branży na podstawie nieformalnego lub formalnego porozumienia sektorowego lub branżowego, chyba że pracodawca udowodni, że kierował się obiektywnymi powodami.
- Pracodawca jest zobowiązany do przygotowania regulaminu zgłoszeń wewnętrznych, określającego wewnętrzną procedurę zgłaszania naruszeń prawa i podejmowania działań następczych. Regulamin zgłoszeń wewnętrznych ustala się po konsultacji z zakładową organizacją związkową.

SŁAWOMIR POŚWISTAK

BHP

Dofinansowanie okularów

Podstawa prawna dofinansowania okularów przez pracodawcę to artykuł 237 Kodeksu Pracy, który mówi: „Pracodawca jest obowiązany dostarczyć pracownikowi nieodpłatnie środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy oraz informować go o sposobach posługiwania się tymi środkami”.

Z kolei rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 1 grudnia 1998 roku określa wprost obowiązki pracodawcy w tym względzie: „Pracodawca jest zobowiązany zapewnić pracownikom

okulary korygujące wzrok zgodnie z zaleceniem lekarza, jeżeli wyniki badań okulistycznych przeprowadzonych w ramach profilaktycznej opieki zdrowotnej wykażą potrzebę ich stosowania podczas pracy przy obsłudze monitora ekranowego”.

Obowiązek zapewnienia okularów korygujących wzrok dotyczy tych pracowników, którzy pracują przed ekranem przez 4 godziny dziennie. Zatem w skierowaniu na badanie z medycyny pracy powinna być określona liczba godzin jaką

dziennie dany pracownik spędza przed ekranem, tak by można było na tej podstawie właściwie ocenić konieczność używania okularów korekcyjnych. Zaświadczenie takie wydaje lekarz okulista podczas badań okresowych. Zaświadczenie uzyskane od lekarza okulisty w trakcie prywatnej wizyty nie będzie podstawą do uzyskania dofinansowania do okularów w pracy. W sytuacji, gdy termin następnego badania okresowego

jest odległy, a pracownikowi pogorszył się wzrok należy zwrócić się do pracodawcy o skierowanie na dodatkowe badanie okresowe. Oprócz zaświadczenia pracownik będzie potrzebował faktury lub rachunku potwierdzającego zakup.

Zgodnie z przepisami dofinansowanie okularów przez pracodawcę nie jest uzależnione ani od stażu pracy pracownika, ani od rodzaju umowy o pracę. Otrzymane przez pracownika okulary albo zwrot poniesionych kosztów w gotówce są zwolnione z podatku dochodowego. Refundacja może być wypłacona oddzielnie albo razem z miesięcznym wynagrodzeniem.

To jaka kwota będzie zwracana pracownikowi zależy od pracodawcy i jego wewnętrznych uregulowań. Stosuje się kilka rozwiązań. Jednym z nich jest dofinansowanie okularów w pełnej kwocie Drugą jest określenie wysokości kwoty do jakiej będzie przysługiwać dofinansowanie. A co w sytuacji, gdy zakupione okulary będą przewyższać kwotę ustaloną przez praco-

dawcę? Również w przepisach wewnętrznych pracodawca powinien określić, co jaki okres przysługuje dofinansowanie okularów w pracy.

Przepisy są dość stare, kiedy powszechne były jeszcze monitory z lampą kineskopową. Od tej pory w użyciu masowym są laptopy, komputery stacjonarne podłączone do kilku ekranów równocześnie oraz smartfony, które również wykorzystywane są przez pracowników w celach służbowych.

Niestety przepisy nic nie mówią na temat soczewek, często stosowanych przez pracowników. Nie występują one w rozporządzeniu. W związku z tym, określenie czy dofinansowanie soczewek kontaktowych przysługuje pracownikowi, również leży w kwestii pracodawcy. Może on ustalić w przepisach wewnętrznych, że dofinansowaniem będzie obejmował również soczewki. Przy czym zależy to już wyłącznie od jego dobrej woli.

PAWEŁ CHABIŃSKI

Prawo do bycia offline

Jak wskazują dane GUS obecnie prawie 10% wszystkich pracujących w Polsce stanowią pracownicy zdalni. Wyniki badań Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego wskazują, że jednym z negatywnych aspektów wykonywania pracy zdalnej jest podwyższony poziom stresu, wynikający z braku równowagi cyfrowej w czasie pracy i po pracy, oraz z zacierania się granicy pomiędzy życiem zawodowym a osobistym.

Zmiany w środowisku pracy jakiego zaszły na skutek wprowadzenia pracy zdalnej, częstsze wykorzystanie narzędzi cyfrowych oraz narażenie na nadmiar informacji cyfrowej spowodowały poczucie konieczności bycia „stałe w pracy”, „zawsze dostępnym i w ciągłej gotowości”.

Konsekwencją pracy zdalnej jest także stres cyfrowy, oznaczający napięcie odczuwane w wyniku interakcji użytkownika urządzeń i technologii cyfrowych, takich jak np.: smartfony, aplikacje, SMS-y, poczta elektroniczna, czy też media społecznościowe. Jak się przed tym bronić?

Skutki takiej sytuacji mogą mieć na nas negatywny wpływ, powodując poczucie przeciążenia informacyjnego, przebodźcowania, przytłoczenia.

Czy zauważyłeś u siebie:

- słabszą koncentrację i zaburzenia pamięci
- poczucie przeciążenia pracą, a nawet wypalenie zawodowe
- zwiększoną drażliwość i konfliktowość lub poczucie osamotnienia
- zaburzenie poczucia równowagi pomiędzy pracą a życiem osobistym.

Można temu zaradzić:

Stwórz własny rytuał rozpoczęcia dnia pracy. Może to być aktywność fizyczna (spacer, ćwiczenia rozciągające itp.), wypicie kawy, szklanki wody, przygotowanie zdrowego śniadania. Nie zaczynaj dnia z telefonem w dłoni.

Wykonuj przerwę na posiłek regularnie o tej samej porze. Posiłki spożywaj najlepiej w innym miejscu niż stanowisko pracy. Pamiętaj, żeby być w tym czasie offline.

Przerwy w pracy spędzaj z dala od biurka, najlepiej aktywnie. Wstań, poruszaj się, jeśli możesz wyjdź na zewnątrz. Odlóż telefon.

Bądź świadomy czasu spędzanego w Internecie i wybieraj, na co chcesz poświęcić swoją uwagę. Nie trać energii na przyjmowanie niepotrzebnych treści.

Ustal i zasygnalizuj koniec dnia pracy.

Określ, ile czasu chcesz przeznaczać na media społecznościowe.

Jeśli czujesz, że potrzebujesz wsparcia w kontrolowaniu i zarzą-

dzaniu swojego czasu oraz ograniczaniu dostępu do stron internetowych i platform, skorzystaj z dostępnych na rynku programów i aplikacji.

Zacznij od drobnych zmian w organizacji swojego czasu już dziś!!!

ZALECENIA REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie bycia offline z dnia 21 stycznia 2021 r. (2019/2181(INL)) Parlament Europejski,

1. mając na uwadze, że nie istnieje obecnie żadne szczegółowe prawo Unii dotyczące prawa pracownika do wyłączania narzędzi cyfrowych, w tym technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT), do celów zawodowych;
2. mając na uwadze, że coraz częstsze wykorzystywanie narzędzi cyfrowych do celów zawodowych doprowadziło do powstania kultury „stałe osiągalnego”, „zawsze dostępnego” lub „będącego w ciągłej gotowości” pracownika, co może mieć szkodliwy wpływ na prawa podstawowe pracowników i sprawiedliwe warunki pracy, w tym sprawiedliwe wynagrodzenie, ograniczenie czasu pracy, równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, fizyczne i psychiczne bezpieczeństwo i higienę pracy oraz dobrostan, a także równouprawnienie płci ze względu na nieproporcjonalny wpływ tego zjawiska na pracowników sprawujących opiekę, którymi są zazwyczaj kobiety;
3. zauważa, że istnieje coraz więcej dowodów potwierdzających, iż wyznaczenie ściśle określonych godzin pracy, równowaga między życiem zawodowym a prywatnym, pewna elastyczność w organizacji czasu pracy, a także aktywne środki mające na celu poprawę samopoczucia w pracy mają pozytywny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne pracowników, poprawę bezpieczeństwa w miejscu pracy i zwiększenie wydajności pracy ze względu na mniejsze zmęczenie i stres, wyższy poziom zadowolenia i motywacji pracowników oraz niższe wskaźniki absencji;

4. uważa, że przerywanie czasu wolnego od pracy pracowników i wydłużanie godzin pracy mogą zwiększyć ryzyko niepłatnych nadgodzin, zmęczenia pracą, problemów psychospołecznych, psychicznych i fizycznych, takich jak lęk, depresja, wypalenie zawodowe i technostres, oraz mogą mieć negatywny wpływ na ich zdrowie i bezpieczeństwo w miejscu pracy, równowagę między życiem zawodowym a prywatnym oraz odpoczynek od pracy;

5. zwraca uwagę na ustalenia Eurofoundu, które pokazują, że w porównaniu z osobami pracującymi w siedzibie pracodawcy osoby regularnie wykonujące pracę z domu są ponad dwukrotnie bardziej narażone na pracę przekraczającą przewidziane w prawie unijnym maksimum 48 godzin tygodniowo i odpoczynek krótszy niż 11 godzin pomiędzy dniami roboczymi;
6. przypomina, że zgodnie z obowiązującymi przepisami i orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej pracownicy nie muszą być stale i nieprzerwanie dostępni dla pracodawcy, oraz że istnieje różnica między czasem pracy, gdy pracownik musi być do dyspozycji pracodawcy, a czasem wolnym od pracy, gdy pracownik nie jest do tego zobowią-

7. wzywa państwa członkowskie i pracodawców do zapewnienia pracownikom informacji na temat prawa do bycia offline i możliwości korzystania z niego;
8. wzywa Komisję, by na podstawie dogłębnej i właściwej oceny oraz konsultacji z państwami członkowskimi i partnerami społecznymi przedłożyła wniosek dotyczący unijnej dyrektywy w sprawie minimalnych norm i warunków w celu zagwarantowania, że pracownicy będą w stanie skutecznie korzystać z przysługującego im prawa do bycia offline, oraz w celu uregulowania korzystania z istniejących i nowych narzędzi cyfrowych do celów zawodowych;
9. wzywa Komisję, by włączyła prawo do bycia offline do jej nowej strategii w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz by stworzyła nowe celowe środki i działania psychospołeczne w ramach bezpieczeństwa i higieny pracy.

ŹRÓDŁO CIOP.PL

SPOŁECZNE

Wrocław w oparach smogu

Podobnie jak w zeszłym roku, w styczniu Wrocław znowu znalazł się na pierwszym miejscu rankingu zanieczyszczenia powietrza portalu iqair.com. Stan zanieczyszczeń został określony jako „szczególnie niezdrowy”.

Cichy zabójca pojawił się wraz z nadejściem niskich temperatur. Według danych ze strony iqair.com we Wrocławiu stężenie PM2.5 prawie czterdziestokrotnie przekroczyło normę wyznaczoną przez Światową Organizację Zdrowia, osiągając wartość 199,6 µg/m³. Na drugim miejscu znalazło się chińskie Wuhan, dalej miasto Lahore w Pakistanie i Dhaka w Bangladeszu. W sumie w pierwszej dekadzie znalazły się trzy polskie miasta, z Poznaniem na miejscu szóstym i Krakowem na dziewiątym.

Problem smogu we Wrocławiu od lat nie jest rozwiązany, mimo że został szybko zdiagnozowany. Urzędnicy twierdzą, że program walki z zanieczyszczonym powietrzem działa dobrze, co innego pokazują liczby.

Przy tych warunkach zaleca się nie otwierać okien oraz zaniechania spacerów, a jeśli wyjście z domu jest niemożliwe – założenie maseczki. Dotyczy to w szczególności kobiet w ciąży, osób starszych oraz z chorobami serca bądź układu oddechowego.

Straż pożarna ma nowe wozy

20 wozów ratowniczo-gaśniczych przekazano do dolnośląskich komend PSP.

Strażakom przekazano 20 samochodów ratowniczo-gaśniczych, w tym 16 średnich i 4 ciężkie.auta trafiły do 15 komendy PSP na Dolnym Śląsku. Koszt zakupu tego sprzętu to 19 mln zł, z czego 10 mln zł pochodziło z budżetu państwa. Kupno aut wsparto też środkami m.in. z funduszu przeciwdziałania COVID-19, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, samorządu województwa dolnośląskiego oraz lokalnych samorządów i firm.

Zmodernizowali 20 tysięcy latarni

Nawet 70 proc. oszczędności energii przynosi wymiana ulicznych lamp sodowych na nowoczesne oprawy typu LED. W 2021 roku Tauron zmodernizował niemal 20 tys. punktów świetlnych.

Spółka Tauron Nowe Technologie jest właścicielem i operatorem sieci oświetleniowej na terenie województw: dolnośląskiego, opolskiego, śląskiego i małopolskiego, gdzie obsługuje około miliona punktów świetlnych. Na koniec 2021 roku co dziesiąta lampa na tym obszarze była już typu LED.

Gdy zapada zmrok, ledowe oprawy zapalają się automatycznie, świecąc z niewielką mocą i pobierając tym samym niewielką ilość energii. Jeśli jednak w zasięgu czujników ruchu pojawi się człowiek, dwie lub trzy najbliższe lampy natychmiast osiągają pełną moc, dokładnie oświetlając otoczenie. Ledy są też wyraźnie trwalsze od swoich tradycyjnych odpowiedników. Ich żywotność określa się nawet na 80 tys. godzin.

Koleją z Wrocławia do Zakopanego

Przewoźnik uzyskał zgodę od Urzędu Transportu Kolejowego na wprowadzenie nowej linii, która połączy Dolny Śląsk z Zakopanem. Koleje Dolnośląskie już w te wakacje uruchomią nową linię do Zakopanego. Kursy pojawią się na rozkładzie w te wakacje i będą jeździć w okresie wakacyjnym i ferii zimowych. UTK wydało zgodę do sierpnia 2026 roku.

Zbudują fabrykę chipsów w Środzie Śląskiej

Ogromna inwestycja o wartości ponad 1 miliarda złotych powstanie w miejscowości Święte pod Środą Śląską. Głównym celem produkcji zakładu będą chipsy: klasyczne chipsy Lay's, Lay's prosto z pieca oraz chrupki Doritos.

Budżet Obywatelski 2022

Od połowy stycznia do 14 lutego 2022 trwa nabór projektów do 10. edycji Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Każdy mieszkaniec Wrocławia może zgłosić dowolną liczbę projektów. Aby zgłosić projekt, nie jest potrzebne zameldowanie we Wrocławiu. Projekty należy składać na formularzu dostępnym na wroclaw.pl/wbo, papierowo lub elektronicznie. Do projektu musi być dołączona lista podpisów przynajmniej 2 mieszkańców popierających projekt, wśród nich może być również podpis lidera. Głosowanie odbędzie się w dniach 23 września – 10 października. Jest ono bezpośrednie. Prawo głosu ma każdy mieszka-

niec Wrocławia niezależnie od wieku. Aby głosować, nie jest potrzebne zameldowanie we Wrocławiu. Głosowanie będzie odbywać się elektronicznie.

Caritas pomaga przez cały rok

Ponad 9 ton żywności Caritas Archidiecezji Wrocławskiej rozproszą do Parafialnych Zespołów. Dzięki temu uda się przygotować kilka tysięcy paczek dla osób korzystających ze wsparcia przy parafiach. Artykuły przekazane zostały z Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych za pośrednictwem Caritas Polska.

Żywność odebrały 44 Parafialne Zespoły Caritas z terenu Archidiecezji Wrocławskiej. – Na asortyment składają się konserwy mięsne, paszтет, gotowe dania, masło, cukier, makaron, mąka, konserwa warzywna i woda – wymienia Robert Jadwiszczak, diecezjalny koordynator Parafialnych Zespołów Caritas.

Trudny czas dla osób bezdomnych i samotnych

Zima już za oknami i niemal każdego dnia na dworze temperatura spada poniżej zera. Dlatego też dolnośląscy policjanci monitorują sytuację w swoich rejonach służbowych i proponują pomoc każdemu, kto tylko jej potrzebuje.

Bezwzględnie reagujemy na cudzą krzywdę, bo czasami wystarczy tylko jeden telefon pod numer 112, by uchronić kogoś od wychłodzenia i uratować czyjeś życie

KULTURALNE

Dwie nowe instytucje kultury we Wrocławiu

Poznaliśmy szczegóły Wrocławskiego Instytutu Kultury i zmienionej formuły Strefy Kultury Wrocław, a także nazwiska kandydatek na ich dyrektorki. Obie instytucje rozpoczną swoją działalność już 1 lutego.

– Dwie specjalistyczne instytucje umożliwią dalszy postęp dwóch wyraźnych kompetencji dotychczasowej Strefy Kultury Wrocław – produkcyjnej, skupiającej się na organizacji wydarzeń o dużej skali oraz animacyjno-edukacyjnej, polegającej na pogłębionym badaniu, ale i wspieraniu rozwoju zróżnicowanych inicjatyw – tłumaczy Bartłomiej Świerczewski, Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych UM Wrocławia. – Powołując do życia Wrocławski Instytut Kultury oraz zmieniając formułę działalności Strefy Kultury Wrocław, chcemy wzmocnić i rozwinąć instytucjonalne pole kultury we Wrocławiu, ulepsząc w ten sposób ofertę dla mieszkańców naszego miasta – dodaje dyrektor.

Barokowe organy po 45 latach

To największe tego typu przedsięwzięcie na świecie po II wojnie światowej. Miasto Wrocław zrekonstruowało cud sztuki i muzyki – barokowe organy Michaela Englera, które sponęły w bazylice św. Elżbiety w 1976 roku. Już w końcu stycznia będzie można posłuchać ich brzmienia.

Projekt jest unikatowy, ponieważ niezwykle instrument zbudowano praktycznie od zera. 9 czerwca 1976 roku ponad 200-letnie organy spaliły się doszczętnie w pożarze. W 2011 roku, ówczesny prezydent Wrocławia – Rafał Dutkiewicz – podjął decyzję o odbudowie, którą zajął się z ramienia miasta sekretarz Włodzimierz Patalas. Przetarg wygrało konsorcjum polsko-niemiecko-belgijskie z najlepszymi specjalistami w swoim fachu na świecie, m.in. rodzinna firma z tradycjami Orgelbau Klais. Inauguracja zrekonstruowanych organów w kościele garnizonowym pw. św. Elżbiety odbędzie się 27 stycznia o godzinie 16. „Głos Śląska”, bo tak go nazywano w przeszłości, zabrzmie ponownie. Jego poświęcenia dokona abp Józef Guzek, administrator apostolski ordynariatu połowego. Wydarzenie uświetni koncert wybitnego włoskiego organisty z Mediolanu - Lorenzo Ghielmi.

Muzeum Narodowe

Wystawa ukazująca związki królewskiej rodziny Sobieskich ze Śląskiem, prezentacja szkła projektu Eryki i Jana Drostów, a także ekspozycja poświęcona ewolucji i różnorodności kolażu to niektóre z planów wystawienniczych Muzeum Narodowego we Wrocławiu w 2022 r.

Podsumowując miniony rok, dyrektor Muzeum Narodowego we Wrocławiu dr hab. Piotr Oszczanowski podkreślił, że mimo wielu trudności i ograniczeń wynikających z pandemii wszystkie cztery oddziały MNWr odwiedziło łącznie ponad 254 tys. osób. – Mówię to z tym większą dumą i satysfakcją, gdyż dopiero od lipca dane nam było ponownie udostępnić dla zwiedzających Panoramę Raclawicką. To, że udało nam się w tych ekstremalnie trudnych warunkach z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem zakończyć ten wyjątkowo skomplikowany remont, postrzegam jako jeden z największych sukcesów muzeum – mówił.

Opracował Janusz Wolniak

Z nutką optymizmu

Takiego zamordyzmu jak teraz w niektórych państwach Unii, to i za komuny nie było. Obrazki najpierw z Francji, Niemiec, później Belgii, a teraz Holandii to sceny niczym z lukaszenkowej Białorusi czy putinowskiej Rosji. Tam wszak też na ulicach biją, gdzie popadnie, a tu jeszcze psy na ludzi poszczuli. Tak postępują ci, którzy chcą nas uczyć demokracji.

Nowy rok zaczął się nie tylko brutalnie, ale i kuriozalnie. Rząd dał totalnej opozycji niespodziewany prezent. Część nauczycieli, służb mundurowych i innych pracowników dostała obniżoną wypłatę. Nic dziwnego, że ludzie poczuli się oszukani. Natychmiast do boju ruszyły zastępy totalsów, ciesząc się z cudzego nieszczęścia. Kiedy piszę te słowa, ministerstwo finansów zapowiedziało korekty płacowe. To na pewno nie zatrzyma ataków na rząd, bo przecież każdy sukces obecnej ekipy, to porażka opozycji. A tu przecież od lutego mają jeszcze spaść

cena benzyny i miejmy nadzieję, że inflacja nieco przyhamuje. Oczywiście nie łudzę się tak bardzo, że ten rok może być jakiś wyjątkowy. Nadal Rosja może szantażować Europę dostawami gazu i atakiem na Ukrainę, a zza oceanu docierają wieści o niejasnej polityce USA wobec Europy Wschodniej. Do tego dalej niepewność, czy wirus nas będzie jeszcze długo męczył i zabijał.

W stabilnym społeczeństwie dużo rzeczy można zaplanować i przewidzieć. Teraz to tak nie działa. Ta niepewność zabija energię i kreatywność ludzi. Istniejący w naszym kraju podział polityczny jeszcze bardziej się pogłębia. Nie ma nie tylko żadnych oznak, aby choćby w najważniejszych sprawach iść razem, a dochodzi do coraz większych animozji.

O Unii już się nawet nie chce mówić. Tam piąta kolumna robi wszystko, aby obecną Polskę nie tylko zniszczyć (nieprzekazanie środków z Funduszu Odbudowy, naliczanie kar za Turów oraz za Izbę Dyscyplinarną), ale i upokorzyć (rozmowy o nas z Łukaszenką czy Putinem ponad naszymi głowami).

Myślę, że Tusk i cała jego ferajna nie może zrozumieć, jak mimo tylu wysiłków, mimo obrzydzenia Polakom PiS-u, rządu, Morawieckiego i Kaczyńskiego, oni dalej w sondażach ani drgną. Doszło nawet już do tego, że próbują dowodzić, jakoby obecna władza miała nielegalny mandat wyborczy.

Były polityk, obecnie publicysta, Jan Maria Rokita ostatnio na antenie

wPolsce.pl oświadczył prowadzącej redaktor, że gotów dać głowę, że po najbliższych wyborach, niezależnie kto by je wygrał, to padną oskarżenia o oszustwa wyborcze. Ja bym tam nigdy swojej głowy nie dał, ale fakt jest faktem, grunt pod przyszłe zarzuty już został położony.

Tymczasem już w niektórych województwach zaczęły się ferie zimowe. Nikt nie wie, na ile piąta fala covidu zatrzyma naszą aktywność. Rząd żadnych obostrzeń i restrykcji nie wydaje. Władza apeluje tylko o szczepienia, o rozsądek, a ostatnio o to, by kto może, pracował zdalnie.

Szukam czegoś, co byłoby w naszym życiu optymistycznego i dawało nadzieję, bo nie jestem życiowym pesymistą. Trudno jednak patrzeć radośnie w przyszłość, kiedy ceny gazu wzrosły horrendalnie, a w ślad za nimi ceny wielu produktów. Na szczęście rząd przygotował program osłonowy dla ludzi najmniej zarabiających.

Pora przejść na koniec do lżejszych tematów. Kiedy Państwo będzie czytać ten felieton, pewnie będzie znane już nazwisko nowego trenera reprezentacji piłki nożnej. Jak dotąd prezes Kulesza nie ogłosił jeszcze, czy stawia na Nawalkę czy kogoś innego. Na kogo by postawił, to i tak zadanie wydaje się z gatunku mission impossible. Oczywiście my, Polacy, lubimy dokonywać czynów wielkich. Czemu zatem nie moglibyśmy pokonać Rosję na ich terenie, a potem uporać się ze zwycięzcą pary Szwecja – Czechy. Tylko czy dzisiaj ktoś odważy się założyć o dużą stawkę, że to nasze asy pojedają do Kataru?

Chociaż codzienne raporty o zarażonych nowym wariantem covidu rosną, to kina pękają w szwach. Nota bene, jeszcze niedawno wieszczono ich upadek, jednak co duży ekran, to nie to co, najlepsze kino domowe. Cóż to za dzieła pojawiły się w przybytku X muzy, że biją takie rekordy popularności. Myślałby ktoś, że pewnie jakieś hollywoodzkie oscarowe. Nic podobnego – to kino rodzimej produkcji podbija serca widzów. Żadnych tam wyrafinowanych, finyzyjnych atrakcji nie ma. Erotyczne Dziewczyny z Dubaju i kolejny Kogel Mogel. Po prostu czysta rozrywka, tak jak piosenki Zenka Martyniuka. Kolejny znak czasów. Albert Camus opisywał w „Dżumie”, jak zachowywali się ludzie w sytuacji zagrożenia. Wypisz wymaluj, tak jak i dzisiaj. Najpierw był powszechny strach, a potem zabawa. Na szczęście, na końcu zagrożenie znikło tak szybko, jak się pojawiło. Oby i tak w tym roku było.

Janusz Wolniak

Prezentowane w felietonie treści i poglądy należą do autora, nie są oficjalnym stanowiskiem Redakcji.

Pomysły na ferie

Ferie zimowe przypadają na Dolnym Śląsku w tym roku od 29 stycznia do 13 lutego. To doskonała okazja do odpoczynku i do rozwinięcia u dziecka pasji i umiejętności. Jak zorganizować uczniowi ten wolny czas?

Wrocław przygotował w tym roku wyjątkowo bogatą ofertę dla dzieci i młodzieży. Zajęcia warsztatowe, a wśród nich zajęcia teatralne, fotograficzne, wokalne oraz szereg zajęć sportowych mają umilić najmłodszemu czas i zachęcić do rozwoju. Przygotowujemy ten artykuł w połowie stycznia, gdy warunki pandemiczne wciąż pozwalają na zajęcia stacjonarne. Podczas ich wybierania warto wziąć pod uwagę zainteresowanie, predyspozycje i temperament dziecka.

Dla Wikinga i małego chemika

Gdzie znajduje się największy zamek na świecie? Jak wyglądały osady Wikingów? Jak skonstruować most zwodzony? W jakim celu Wikingowie mocowali rzeźby smoczycich głów do dziobów swoich statków? Na te i inne pytania będą odnajdywać odpowiedzi uczestnicy półkolonii „Śladami Wikingów” w Hali Stulecia. Oferta przygotowana dla uczniów w wieku 6–13 lat. W programie m.in.: budowa ogromnych konstrukcji z tektury, gry zespołowe, kodowanie robotów. Zapisy: <https://halastulecia.pl/zapisy-na-i-turnus-sladami-wikingow/>.

Prawdziwym hitem edukacyjnym mają być warsztaty zorganizowane przez Hydropolis. Czy suchy lód jest naprawdę suchy? Co stanie

się z gumowymi balonami, gdy wlejemy do nich ciecz o temperaturze $-195,8^{\circ}\text{C}$. Czy tak jak prawdziwe balony do latania unoszą się w powietrze? Jak zamknąć bańkę w bańce i sprawić, by bańki nie pękały nam w rękach? – wszystko to w tematycznych warsztatach. Organizatorzy zapewniają moc wiedzy i wrażeń dla dzieci w wieku 8–12 lat. Przed zajęciami zapraszają do przygotowania potrzebnych do doświadczeń przedmiotów, jak baloniki czy słoiki. Szczegóły na stronie Hydropolis.

Natomiast podczas drugiego turnusu uczniowie w wieku 11–14 lat dowiedzą się, w jaki sposób dokarmiać ptaki i własnoręcznie przygotowują karmniki. W ofercie także szybki kurs: *Jak zostać chemikiem we własnej kuchni*. Podczas niego młodzież dowie się, jak przy pomocy soli, oleju i ziemniaków przeprowadzić ciekawe eksperymenty chemiczne, m.in. jak wyczarować tęczę w próbówce. Kolejne zajęcia przewidują m.in. nadanie nowego życia starym koszulkom. Szczegóły i zapisy: Hydropolis.

Fotografuj lub śpiewaj

Artystyczne warsztaty wokalne to oferta przygotowana już po raz 24. w Światowidzie. Przeznaczona dla utalentowanej wokalnie młodzieży powyżej 13. roku życia obejmuje: pracę nad dykcją, emi-

sją głosu, technikami oddechowymi oraz interpretacją wybranego repertuaru. Uczestnicy będą też wspólnie przygotowywać koncert, na którym zaprezentują się wszyscy uczestnicy. Zgłoszenia do 24 stycznia: <https://www.swiatowid.net.pl/start/aktualnosci/672-24-artystyczne-warsztaty-wokalne>.

Warsztaty fotograficzne w plenerze i w studio to oferta dla fascynatów fotografii. Kursanci poznają podstawy fotografii i fotografii reportażowej, reklamowej i makro. Organizatorzy zapowiadają niespodziankę – fotograficzną grę uliczną, która odbędzie się w połowie kursu. Zapisy na stronie: kursfoto.pl.

Majsterkowanie i projektowanie wymarzonego pokoju to propozycja warsztatów przygotowanych w Krzywym Kominie. Zajęcia nastawione są na rozwój wyobraźni i kreatywności. Istnieje możliwość zapisania dziecka na pojedynczy warsztat. Podczas warsztatów będzie także czas na zabawy ruchowe. Zapisy: rekrutacja2.krzywokomin@gmail.com.

Dla małego sportowca

Sportowe półkolonie przygotowała m.in. WCT Spartan na pływalni i na lodowisku ośrodka sportowego Orbita. Zajęcia są przeznaczone dla dzieci w wieku 6–14 lat. Uczestnicy będą przez 2 godziny dziennie

uczyć się i doskonalić pływanie, a przez godzinę – uczyć się i doskonalić naukę jazdy na łyżwach. Dla uczestników przygotowano także szereg gier i zabaw sportowych. Dzieci będą miały możliwość zdawania egzaminu na kartę pływacką. Poznają także zasady bezpieczeństwa nad wodą i podstawy udzielania pierwszej pomocy.

Ankieta zgłoszeniowa: <https://spartan.wroc.pl/plywalniaorbita/polkolonie>.

Na Spiskiej Spółka Miejska Spartan przygotowała zajęcia tenisowo-łyżwiarskie przeznaczone dla dzieci w wieku 6–13 lat. Uczestnicy mają możliwość uczenia się i doskonalenia obu dyscyplin. W programie także wyjście na basen lub do parku trampolin. Zgłoszenia: <https://spartan.wroc.pl/spiska/polkolonie>.

Przy ulicy Lubińskiej oraz Krajewskiego odbywa się natomiast półkolonia piłkarsko-sportowa dla dzieci w wieku 6–12 lat. W programie: treningi piłki nożnej oraz gry i zabawy sportowe. Szczegóły: <https://www.wroclaw.pl/go/wydarzenia/sport-i-rekreacja/1330706-ferie-2022-polkolonia-pilkarsko-sportowa>.

Półkolonie Akrobatyczne w Parku Trampolin GOJump to kolejna ciekawa oferta sportowa. Tym razem dla dzieci w wieku 5–12 lat. Zajęcia przygotowane są z myślą o tych rozpoczynających przygodę z akrobatyką, jak też tych zaawansowanych. Grupy treningowe zostaną podzielone zgodnie z wiekiem i poziomem zaawansowania dzieci, a zajęcia będą odbywać się na profesjonalnie wyposażonej sali akrobatycznej. Organizatorzy zapewniają: zabawę w strefie rekreacyjnej Parku Trampolin GOJump, zajęcia artystyczne, wycieczkę do Kolejkowa, gry i zabawy integracyjne

oraz zabawy na świeżym powietrzu. Zapisy: Park Trampolin GOJump.

Do teatru lub na wspinaczkę

Zajęcia dla małych aktorów, scenarzystów i scenografów przygotował Wrocławski Klub Formaty podczas *Zimowej przygody z teatrem* dla dzieci w wieku 7–11 lat. W programie: zabawy ruchowe, zajęcia taneczne i wokalne oraz plastyczne. Dzieci wspólnie przygotowują scenariusz spektaklu, zaprojektują i przygotowują wyjątkowe stroje i rekwizyty, a podczas prób przygotowują do premiery. Zwieńczeniem zajęć będzie przygotowane przez nie przedstawienie teatralne dla rodziców – wystawione na deskach prawdziwej sceny. Zapisy: Wrocławski Klub Formaty.

Warsztaty technik wspinaczkowych przygotowano dla dzieci w wieku 6–12 lat na wrocławskiej ścianie wspinaczkowej Zerwa. Zajęcia mają na celu oswojenie dzieci z wysokością, nauczenie się wiązania węzłów i podstaw technik wspinaczkowych. Uczestnicy będą uczyć się także komend wspinaczkowych i sztuki asekuracji. W programie przewidziano zabawy i zawody wspinaczkowe. Podczas osobnych zajęć dzieci dowiedzą się także, jak zachowywać się w obecności psów i jak się nimi opiekować. Podczas warsztatów plastyczno-artystycznych zajmą się modelowaniem balonów, szyciem, kręceniem filmu, wykonaniem sesji zdjęciowej. Przewidziano także zabawę z dużymi bańkami mydlanymi. Zapisy: kontakt@zerwa.pl.

Podczas wszystkich wyżej wymienionych zajęć organizatorzy zapewniają dzieciom posiłki. W większości są to śniadania i obiady, a także napoje.

OPRAC. DOROTA NIEDZIEWICKA

Dzieła genialnego Leonarda

Leonardo da Vinci, właściwie Leonardo di ser Piero da Vinci, (ur. 15 kwietnia 1452 w Anchiano, zm. 2 maja 1519 w Clos Lucé), był wybitnym włoskim malarzem, wynalazcą, rzeźbiarzem, anatomem i filozofem. To archetyp „człowieka renesansu”, uchodzący za jedną z najbardziej utalentowanych osób w historii ludzkości.

Leonardo da Vinci jest istną definicją „człowieka renesansu”. Badał anatomię człowieka, budował i projektował maszyny oraz malował obrazy. Zostało po nim wiele dzieł, zapisków oraz urządzeń. Na nich będzie opierała się wystawa „Machiny Leonarda da Vinci”.

Będzie można zobaczyć wiele obiektów zrekonstruowanych na podstawie oryginalnych szkiców mistrza: most łukowy, czołg, rower czy spadochron. Na wystawie znajdują się również eksponaty inter-

aktywne, dzięki którym dokładnie można zobaczyć działanie wynalazków wyprzedzających swoją epokę i będących inspiracją dla współczesnej inżynierii. Wśród nich można wyróżnić takie wynalazki, jak: dźwig, helikopter, łożysko kulkowe, podnośnik, koło zamachowe.

Leonardo da Vinci stworzył wiele szczegółowych zapisków opisujących konstrukcję, zastosowanie i zasadę działania swoich wynalazków. Część z nich została skonstruowana przez innych wy-

nalazców, bazując właśnie na tych notatkach.

Warto zauważyć, że stworzone przez wynalazcę notatki powstały w czasie, gdy nie było jeszcze patentów, dlatego niemożliwe jest określenie dokładnej liczby projektów artysty.

Przykładem może być projekt mostu obrotowego, który Leonardo da Vinci stworzył dla Ludwika Sforza, księcia Mediolanu, który byłby łatwy w zapakowaniu i transportowaniu. Wynalazek ten miał pomóc

Jednym z ciekawszych eksponatów jest machina bojowa w rodzaju czołgu

armii Ludwika w łatwiejszym poruszaniu się po nieznanym terenie. Warto zaznaczyć, że był to jeden z niewielu mostów zaprojektowanych przez wynalazcę dla księcia. W swoich notatkach Leonardo opisał most jako lekki, a jednocześnie wytrzymały. Da Vinci stworzył go

z myślą o zapewnieniu armii mobilności. W dzisiejszych czasach łatwo jest stworzyć taki typ mostu za pomocą druku 3D.

Wstęp na wystawę jest płatny. Wystawa czynna od 22 stycznia do 15 maja w Centrum Historii Zajezdnia. jw

Dzieło rycerza-mnicha

Głębowice to niewielka dolnośląska wieś w gminie Wińsko położona około 70 km od Wrocławia. Jej centralny punkt stanowi zespół klasztorny z kościołem ufundowany w 1676 r. przez barona Johanna Adama de Garnier dla karmelitów trzewickich.

Pokarmelicki zespół klasztorny w Głębowicach w gminie Wińsko

Baron jest bardzo ciekawą postacią, ważną nie tylko na Śląsku – urodził się w starej katolickiej rodzinie szlacheckiej w Alzacji, w miejscowości Enisheim w 1613 r. Studiował filozofię u jezuitów, a potem, w 1640 r., wraz z bratem Henrykiem wstąpił do armii cesarskiej i w krótkim czasie zasłynął jako świetny żołnierz. Od ponad 2 dekad trwała pustosząca kontynent wojna trzydziestoletnia. Katolicką armią cesarską dowodził marszałek Melchior von Hatzfeldt, a pod jego komendą służyli obaj bracia de Garnier. Dzielnie musiał sobie na polu walki poczynić mło-

dy Johann, skoro w uznaniu zasług oddanych Lidze Katolickiej otrzymał od cesarza Ferdynanda III Habsburga tytuł barona połączony z tak zwanym „polepszeniem herbu”, polegającym na dodaniu do rodowego klejnotu dwugłowego cesarskiego orła. Ponadto awansowano go do stopnia pułkownika rajtarów, również z rozkazu Najjaśniejszego Pana. Nie od dziś wiadomo, że wojna to biznes opłacalny – de Garnier zarobił na niej sporo pieniędzy, a do tego wszystkiego potrafił nimi obracać i powiększać majątek.

W latach 1661 i 1664 kupił na Dolnym Śląsku w Księstwie Wołowskim dwanaście wsi, m. in. Głębowice, Trzciniec Małą i Wielką, Jelenin oraz Lubiel, w którym zamieszkał. Był nie tylko świetnym oficerem i ziemianinem, ale też działaczem kontrreformacyjnym, fundatorem budowli sakralnych, donatorem zakonów. Do tego stopnia, iż – jak twierdzą znawcy – w dużej mierze przyczynił się do ponownego rozpowszechnienia wyznania religii katolickiej na tych ziemiach. Podobno w 1676 r. podczas podróży do wód w Cieplicach nocował w strzegomskim klasztorze ojców karmelitów. Zauroczony duchowością braci został ich dobrodziejem: finansował rozbudowę klasztoru, a oprócz tego ufundował 3 inne, w tym największy –

w Głębowicach. Pod koniec życia wstąpił do niego jako brat świecki Christophorus i zmarł w 1680 r. Pochowano go najpierw na przyklasztornym cmentarzu, po latach zaś

Dziedziniec wewnętrzny klasztoru

szczątki żołnierza-mnicha umieszczono w krypcie kościoła. Dobra odziedziczył bratanek barona, a po jego bezpotomnej śmierci trafiły w ręce jezuitów. Klasztor i kościół pozostały natomiast przy karmelitach trzewickich. W 1810 r. władze Prus przeprowadziły sekularyzację – kościół został świątynią parafialną, natomiast klasztor zamieniono na gorzelnię. Taka sytuacja utrzymała się do końca ostatniej wojny. Po jej zakończeniu spirytualiów już nie produkowano, a obiekt przejęło PGR oraz spółdzielnia Samopomoc Chłopska. Klasztor popadł w kompletną ruinę, kościół miał więcej szczęścia i – mimo sporego zaniedbania – przetrwał do lepszych czasów razem z fantastycznym barokowym wystrojem. Owe „lepsze czasy” to 1995 r. i inicjatywa odbudowy i scalenia całego kompleksu

Fundator klasztoru i kościoła – baron Johann Adam de Garnier, rycerz i mnich. 1613–1680

zainicjowana przez kard. Henryka Gulbinowicza. Kardynał znalazł też dobrego gospodarza w osobie ks. Jarosława Olejnika i oddelegował go do objęcia parafii w Głębowicach. To był doskonały wybór – ks. Jarosław wytrzymał (i nadal wytrzymuje) ciężar trwającej latami odbudowy i renowacji. Wyremontowano plebanie, w ciągu 4 lat podniesiono z gruzów klasztor. Sukcesywnie i etapami realizowane są prace konserwatorskie we wnętrzu kościoła, który w międzyczasie otrzymał wezwanie NMP z Góry Karmel. W budynku klasztoru zaczęła już funkcjonować baza noclegowo-turystyczna prze-

chwile sprawie ratowania tego cennego zabytku. Myślę też, iż zarówno ksiądz, jak i jego współpracownicy mają wielkie wsparcie ze strony... ducha starego barona de Garnier, który życzliwie przygląda się ich poczynaniom.

A skoro o duchach mowa, na koniec warto – oczywiście z przyzwyczajeniem oka – wspomnieć jeszcze lokalną legendę, według której wśród pochowanych w krypcie zakonników znalazł się jeden niesforny – nie dość, że stuknął trepkami w wieko trumny, w jakiej przyszło mu zamieszkać post mortem, to jeszcze wylał z niej i dreptał, monologując po swej dawnej celi. Do czasu. Pewnego razu ks. Jarosław odwiedził Stary Orzech – ks. Stanisław Orzechowski i nocował w nawiedzonym pokoju. Rano przy śniadaniu Orzech mówi do gospodarza: „Stary, gdzie ty mnie położył spać? Całą noc gadałem z jakimś nieborakiem, który nie umie odejść. W końcu chyba go przekonałem i poszedł”. Szczegółów rozmowy z nieszczęsnym braciszkiem Orzech nie zdradził. Faktem natomiast jest, że od pewnego czasu nikt ani nie stuknął i nie wzdycha. Duchów w Głębowicach nie uswiadczysz. Mimo to jednak warto zwiedzić barokowy kościół i podniesiony z gruzów klasztor karmelitów, najlepiej w towarzystwie ks. Jarosława Olejnika, bowiem trudno o lepszego przewodnika. Zapewniam.

MARCIN BRADKE

Barokowa ambona w kościele w Głębowicach

Ołtarz boczny w kościele NMP z Góry Karmel w Głębowicach

Odrzutowa hipokryzja

Jest taka zasada w scenopisarstwie science fiction, że zanim się stworzy nową budę o robotach, statkach kosmicznych, wynalazkach, utopiach i dystopii, należy sprawdzić, czy to, co nam się właśnie uległo w głowie, nie jest już aby rzeczywistością. Obowiązkiem takiego sprawdzania należałoby objąć także felietonistów podszczypujących biurokrację, w szczególności tę brukselską. Nie ma bowiem takiego ślimaka, którego kreatywni eurokraci nie zamienią w rybę, zanim felietonista zacznie się w ogóle zastanawiać nad taką możliwością.

Doświadczyłem tego na własnej skórze, gdy niedawno w telewizyjnej felietonowej pogaduszce wytknąłem zielonym księżetom kontynentu, że swe smoothie z jarmużu sączą na pokaz przez ekologiczne słomki, ale za to na weekendowe narty latają odrzutowcami. Teraz dodam (bo gazeta ma większą pojemność niż antena i tu się można wypisać), że wytwarzany w ten sposób ślad węglowy jest milion razy większy od tego, jaki dwie brygady górników zostawiały na koniec szczytu pod prysznicem w kopalni Thorez, gdy szykowały się na barbórkową potanicówkę z piwem.

Już na drugi dzień po wypowiedzeniu tych słów przeczytałem na Twitterze wpis znakomitego publicyście ekonomicznego Tomasza Wróblewskiego następującej treści: „Po tym jak Bruksela zaproponowała zwolnienie prywatnych odrzutowców z podatku klimatycznego, nie powinno dziwić, że z podatku karbonizacyjnego zwolnione zostają prywatne jachty, które jakimś cudem znalazły się w jednej grupie z kutrami rybackimi”. No, proszę! Chodziło mi wyłącznie o hipokryzję i nawet nie śmiałem pomyśleć, że sami się zwolnią z opłaty. Sądziłem, że jednak honorowo ten podatek płacą. Że gładzą na pokaz o eko, ale mimo wszystko za siebie płacą. Tymczasem 70-letnia wdowa z Piotrkowa Trybunalskiego będzie płaciła klimatyczny haracz od swego wiecznie zapowietrzonego kaloryfera starej daty (to taki żeliwny żeberkowiec), a korpo-menago śmigający nad Europą swym business-jetem już nie musi? Przysnacie też, że zamiana nowoczesnego jachtu klasy milionerskiej w pocziwy rybacki kuter to sztuka dużo większa niż przemiana ślimaka w rybę. I tak to się toczy ta europejska sprawa

Autor jest reportażystą, felietonistą, powieściopisarzem. Obecnie pracuje w TVP3 Opole i TVP Info.

wiedliwości, wołając o pomstę do nieba, bo przecież nie do stanu sędziowskiego.

A skoro już o haraczu kaloryferowym wspominałem, to właśnie podano, że forsowany przez Fransa Timmermansa pakiet regulacji klimatycznych dotyczących handlu emisjami CO₂ w budownictwie i w transporcie będzie kosztować Europę bilion euro. Tysiąc miliardów! A do 2023 r. Polacy dopłacą do tego handlu 25 miliardów złotych rocznie. Oczywiście nie ci będący właścicielami kutrów rybackich, na których wcale nie czuć rybą, bo zamawia się ją tam w formie sushi – cateringiem dowożonym motorówką lub helikopterem. Kolekcjonerom samolotów też się upiecz.

Oczywiście do tych wszystkich zmian dla dobra planety mamy się przygotować z marszu i bez taryfy ulgowej. To jakby odkręcić jednonogiemu protezę i dać mu miesiąc na przygotowanie się do maratonu. A jak burczy, to ciachnąć mu rentę i napuścić na niego media, że nienawidzi sportu. Nikt przecież nie lubi tych, którzy nie lubią sportu. Aż zacznie drań kicać na jednej nodze.

Podobno cały ten obłęd jest nie tylko dla dobra planety, ale i w imię wartości europejskich, którymi stale szantażują nas eurokraci oraz ich polscy akwizytorzy, agresywni bardziej niż dilerzy od fotowoltaiki, kiedy dzwonią, gdy akurat spożywasz obiad. W 2004 r. sądziłem, że wartościami europejskimi są: wolność słowa i wyboru, brak granic oraz swobodny handel. Dziś widzę, że głównie chodzi o brak granic – w chciwości oraz w tolerowaniu absurdów, nierówności i zwyczajnego łajdactwa.

ZBIGNIEW GÓRNIAK

Konkurs

Od Solidarności do III Rzeczypospolitej

Pod patronatem dolnośląskiej „Solidarności”, miasta Wrocławia, kuratora oświaty i Instytutu Pamięci Narodowej odbędzie się XXII edycja konkursu „Od Solidarności do III Rzeczypospolitej” – „Solidarność” wobec stanu wojennego.

13 grudnia zeszłego roku obchodziliśmy 40. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego, toteż tematem przewodnim finału konkursu będzie „Solidarność” wobec stanu wojennego. Dla zwycięzców, jak co roku, organizatorzy fundują atrakcyjne nagrody.

Konkurs składa się z trzech etapów: szkolnego, powiatowego i finałowego. Uczestnictwo w konkursie jest bezpłatne. Mogą wziąć w nim udział uczniowie w różnych kategoriach wiekowych.

Finał konkursu odbędzie się 18 marca br. o godzinie 9.00 w Szkole Podstawowej nr 17 we Wrocławiu, przy ul. Wieczystej 105 (tam należy kierować zgłoszenia).

JW

Wydarzenia w obiektywie

FOT. JANUSZ WOLNIAK

Orszak Trzech Króli

Po roku przerwy kilkaset osób wzięło udział w Orszaku Trzech Króli, który przeszedł ulicami ścisłego centrum Wrocławia z kościoła uniwersyteckiego na wrocławski Rynek, gdzie oddano pokłon i złożono dary Dzieciątku Jezus. Choć ze względu na pandemię uczestników było mniej, panował nastrój radości i modlitwy. Podobne orszaki odbyły się w wielu miastach Dolnego Śląska.

FOT. JANUSZ WOLNIAK

Wojna z narodem

W holu siedziby dolnośląskiej Solidarności można oglądać wystawę pt. „Wojna z narodem”. W 40. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego. Przygotował ją wrocławski Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”. Ekspozycja ma ogromne walory edukacyjne. Można poznać wiele faktów, zdarzeń i historii bohaterów tamtych czasów. Dlatego zapraszamy do jej obejrzenia nie tylko członków Solidarności, ale także uczniów i nauczycieli. Wystawa czynna od poniedziałku do piątku w godz. 8–16. Wstęp wolny.

FOT. JANUSZ WOLNIAK

Nadchodzi zima i ferie

W tym roku w Karkonoszach i Górach Izerskich zima jest wyjątkowo kapryśna. W ciągu doby można zaobserwować nawet dwie pory roku – od mroźnej zimy po początek wiosny. Wahania temperatury sięgają nawet 25 stopni Celsjusza. Od 31 stycznia do 13 lutego będą trwały ferie dla młodzieży dolnośląskiej. Ci, którzy wybierają się w góry, liczą na dobre warunki narciarskie i obfite opady śniegu. Synoptycy ich nie wykluczają.

opr. jw

HUMOR

Kiedy przychodzisz do pracy po urlopie i nie wiesz, czym się tam wcześniej zajmowałeś:

Przychodzi facet z psem do pubu obejrzeć mecz reprezentacji Polski. Niestety przegrała.

– No nie! Znowu? – mówi pies.

Wszyscy zdumieni patrzą na psa.

– Czy twój pies powiedział „No nie! Znowu?” – pyta barman

– Tak, zawsze tak mówi, kiedy Polska przegrywa.

– Zdumiewające. A co mówi, kiedy wygrywamy?

– Nie wiem, mam go dopiero 2 lata.

○○○○

Szef do pracownika:

– Gdzie pan był? Wszędzie pana szukałem!

– No cóż, nie łatwo znaleźć dobrego pracownika.

○○○○

– Jaka wyborna kawa – chwala gościę panią domu.

– Mąż przywiózł z Brazylii – informuje kobieta.

– I nie wystygła? – dziwi się obecny policjant.

○○○○

Przychodzi baba z dzieckiem do lekarza.

– Czy dziecko przechodziło odę?

– A gdzie tam, panie, my z za Buga!

○○○○

Przychodzi szef PKW do psychiatry:

– Co Panu dolega?

– Prześladowają mnie głosy.

– Jakie głosy?

– Nieważne...

○○○○

Mąż wraca nad ranem do domu. Żona pyta:

– Gdzie byłeś? Całą noc czekałam i nie zmrzyłam nawet oka.

Mąż zmęczonym głosem odpowiada:

– A myślisz, że ja spałem.

○○○○

Dwadzieścia lat temu, Józek Gąsienica spod Zakopanego został wezwany do zaszczytnego obowiązku obrony Ojczyzny.

Pierwszego dnia dostał przydziałową szczoteczkę i pastę do zębów. Po południu dentysta wojskowy wyrwał mu dwa zepsute zęby.

Drugiego dnia dostał przydziałowy grzebień. Po południu regulaminowo ogolono go na zero.

Trzeciego dnia dostał przydziałowe majtki.

Żandarmeria szuka go do dziś.

○○○○

Góry. Malarz maluje pejzaż. Podchodzi baba, patrzy jak artysta wiernie kopiuje widok i mówi:

– Cholera, ile to się człowiek musi namęczyć, jak nie ma aparatu.

○○○○

– Jasiu, kogo częściej słuchasz, mamy czy taty? – pyta nauczycielka w szkole.

– Mamy.

– A dlaczego?

– Bo mama więcej mówi!

○○○○

Idzie student fizyki ulicą, zaczepia go babka:

– Do kościoła to dobry kierunek?

– Dobry – odpowiada student.

Babka odchodzi, a student do siebie:

– Kierunek dobry, ale zwrot przeciwny.

○○○○

Rozmawiają dwie koleżanki:

– Słyszałam, że wyszłaś za mąż.

– Tak.

– Planujecie dzieci?

– Drugie może zaplanujemy.

HUMOR ZESZYTÓW SZKOLNYCH

Dawniej wszystkie prace na roli wykonywano ręcznie za pomocą wotów.

Dokument składał się z trzech części: pierwszej, drugiej i trzeciej.

Dzięki sepuku Japończycy mogli pokazać swoje prawdziwe wnętrze.

Góral ma na głowie kapelusz, spodnie i kierpce.

Górnik pogłaskał konia po głowie i cicho zarżał.

Jan Kochanowski zamieszkał w Czarnobylu.

Jej córeczka Ania uśmiechnęła się pod wąsem.

Judasz wydał Jezusa za 30 dolarów.

Judym postanowił czuwać nad całkowitym brakiem higieny.

Judym zakochał się w Joasi, bo się nudził po pracy.

Z CYKLU: MISTRZOWIE BHP

Góry. Malarz maluje pejzaż. Podchodzi baba, patrzy jak artysta wiernie kopiuje widok i mówi:

– Cholera, ile to się człowiek musi namęczyć, jak nie ma aparatu.

○○○○

– Jasiu, kogo częściej słuchasz, mamy czy taty? – pyta nauczycielka w szkole.

– Mamy.

– A dlaczego?

– Bo mama więcej mówi!

○○○○

Idzie student fizyki ulicą, zaczepia go babka:

– Do kościoła to dobry kierunek?

– Dobry – odpowiada student.

Babka odchodzi, a student do siebie:

– Kierunek dobry, ale zwrot przeciwny.

○○○○

Rozmawiają dwie koleżanki:

– Słyszałam, że wyszłaś za mąż.

– Tak.

– Planujecie dzieci?

– Drugie może zaplanujemy.

SUDOKU nr 36

Celem jest wypełnienie diagramu 9 × 9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z 9 pogrubionych kwadratów 3 × 3 (zwanymi „blokami” lub „podkwadratami”) znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9.

		3	2			5	7	
	5		1					3
7			4		3			2
2	3	9	5			1		
		7			4	2	3	9
9			7		5			8
3					2		9	
	2	4			1	6		

Jako rozwiązanie proszę podać cyfry z wyróżnionego wiersza. Wśród osób, które do 15 lutego 2022 r. nadeślą mailem na adres: redakcja.wroc@solidarnosc.org.pl lub pocztą prawidłowe rozwiązanie, rozlosujemy nagrodę książkową. W tytule maila proszę wpisać *Sudoku nr 36*.

Nagrodę za rozwiązanie sudoku z poprzedniego numeru wylosowała pani Marzena. Gratulujemy. Nagrodę wysłamy pocztą.